

Kukusanya
na
Kutafsiri
ya
Biblia

Randolph Dunn

Utangulizi

Mungu alijidhihirisha kwa wanadamu kupitia kwa wanadamu walioongozwa na kazi ya Roho Mtakatifu akitumia takriban waandishi arobaini kwa karne nyingi. Hapo awali alizungumza moja kwa moja na viongozi na vichwa vya familia kama vile Adamu, Enoko, Noa, Ayubu, Abrahamu, Isaka, Yakobo, na Musa. Baadaye alizungumza na watu kupitia manabii kama vile Samweli, Isaya, Yereimia, na Danieli, pamoja na manabii wengine wasiojulikana sana.

Webster anatoa maana za neno biblia kama

a) Maandiko matakatiifu ya Wakristo yanayojumuisha Agano la Kale na Agano Jipya b) maandiko matakatiifu ya dini nyingine (kama vile Uyahudi). (www.merriam-webster.com) "Maandiko matakatiifu" katika kitabu kimoja ni mkusanyo wa a) maandishi ya Wayahudi yanayohusu uhusiano wao na Yehova Mungu - Agano la Kale. b) maandishi ya mitume au yale yaliyohusishwa nao kwa karibu sana yanayohusu ujumbe wa Mwana wa Mungu, yale aliyosema na kufanya alipokuwa duniani - Agano Jipya.

Biblia ni mkusanyo wa vitabu vingi vya waandishi wengi katika kipindi cha takriban miaka 1500. Mkusanyiko huu wa vitabu umegawanywa katika sehemu mbili, Agano la Kale na Agano Jipya.

400 KK Agano la Kale lilianza kutafsiriwa katika Kiaramu. Tafsiri hii inaitwa Targumi za Kiaramu. Tafsiri hii ilisaidia watu wa Kiyahudi, ambao walianza kuzungumza Kiaramu tangu wakati wa utumwa wao huko Babeli, kuelewa Agano la Kale katika lugha ambayo walizungumza kwa kawaida. Katika karne ya kwanza Palestina ya siku za Yesu, Kiaramu bado ndiyo iliyokuwa lugha inayozungumzwa na watu wengi zaidi. Kwa mfano, Maranatha: "Bwana wetu amekuja," 1 Wakorintho 16:22 ni mfano wa neno la Kiaramu ambalo linatumika katika Agano Jipya. 4

Katika karne ya tatu, karibu 250 KK, wasomi wa Kiyahudi huko Alexandria, Misri, walitafsiri Agano la Kale kwa Kigiriki. Tafsiri hii ilijulikana kama Septuagint au 'Sabini' kwa sababu kulingana na mapokeo (hadithi) wasomi 70 (au 72) walifanya kazi siku 70 (au 72) kuitayarisha. Septuagint mara nyingi ilitumiwa na waandishi wa Agano Jipya waliponukuu kutoka Agano la Kale. LXX ilikuwa tafsiri ya Agano la Kale ambayo ilitumiwa na Kanisa la kwanza. 5

Kufikia 100 KK maandishi haya katika Kiebrania na Kiaramu yalijumuisha vitabu thelathini na tisa vinavyorejelewa kama "Sheria na Manabii" au "Torati na Manabii na Zaburi" na Waisraeli. Wakati wa Yesu na Mtume, waliitwa pia "Maandiko". Tunazitaja kama Agano la Kale. "Josephus, mwanahistoria wa Kiyahudi asiye Mkristo, anatangaza kwamba, tangu kifo cha Artashasta (424 KK), 'hakuna mtu aliyekuwa amethubutu, hadi leo hii, kuwaongezea chochote, kuchukua chochote kutoka kwao, au kufanya mabadiliko yoyote ndani yao. Hii inaonyesha wazi kwamba Kanuni ya Kiyahudi ilichukua hali ya utulivu katika wakati wa Ezra na Nehemia." 6

Hati zinazopatikana kwa sasa [zilizopo] za Agano la Kale zilizoandikwa kwa Kiebrania na Kiaramu [lugha iliyopatikana wakati wa utumwa wa Babeli (rd)] ni: a. Chester Beatty Papyri 100- 400 AD b. Codex Vaticanus na Codex Sinaiticus 350 AD [Codex ni Kilatini kwa ajili ya

msimbo wa neno la Kiingereza (rd)]

- c. Maandishi ya Kimasora (MT) ni maandishi ya Kiebrania ya Biblia ya Kiyahudi (Tanakh). Haifafanui tu vitabu vya kanuni za Kiyahudi, lakini pia maandishi sahihi ya barua ya vitabu vya Biblia katika Dini ya Kiyahudi, pamoja na sauti zao na lafudhi kwa usomaji wa hadharani na masomo ya kibinafsi. MT, pengine kati ya karne ya saba na kumi, pia inatumika sana kama msingi wa tafsiri za Agano la Kale katika Biblia za Kiprotestanti, na katika miongo ya hivi karibuni pia kwa Biblia za Kikatoliki.^{6a}

Agano la Kale (Maandishi ya Kiyahudi / Kiebrania)

Tanakh- Jina la Biblia ya Kiyahudi. Ni kifupi cha [Torati, manabii (Nevi'ilm), na maandishi (Ketuvim)].¹

Torati

Torati ni neno la Kiebrania lenye maana ya mafundisho au mafundisho. Imeheshimiwa kama neno la Mungu lililovuviwa. Inasemekana kwa mapokeo kuwa ilifunuliwa kwa Musa na Yeye. Torati wakati mwingine inajulikana kama Sheria (iliyoandikwa) au Torati iliyoandikwa. Torati ni sehemu ya kwanza ya Tanakh, Biblia ya Kiebrania, na ina vitabu vitano. Kwa sababu hiyo, kinaitwa pia Pentateuki, Chumashi, au “Vitabu Vitano vya Musa.”²

Talmud

Talmud (aka Shas) ni rekodi ya mijadala ya marabi.[Je, hii inaweza kuwa "Mapokeo" ambayo Wayahudi walimshutumu Yesu kwa kukiuka? (rd)] Majadiliano yao yalijumuisha a) sheria ya Kiyahudi b) maadili c) desturi d) historia

Talmud ina vipengele viwili: a) Mishnah (c. 200 CE), muunganisho wa kwanza ulioandikwa wa Sheria ya Mdomo ya Uyahudi. b) Gemara (c. 500 CE), mjadala wa Mishnah na kuhusiana Maandishi ya Tannaitic mara nyingi hujitosa kwenye masomo mengine na kufafanua kwa mapana juu ya Tanakh. Maneno Talmud na Gemara mara nyingi hutumiwa kwa kubadilishana. Gemara ndio msingi wa kanuni zote za sheria za marabi na imenukuliwa sana katika fasihi nyinginezo za marabi. Talmud nzima pia inajulikana kitamaduni kama Shas - ufupisho wa shisha sedarim, "agizo sita" za Mishnah.³

Agano Jipya

"Agano Jipya lilikamilika, au kukamilika kwa kiasi kikubwa, karibu mwaka 100 BK. Maandiko mengi yalikuwepo miaka ishirini hadi arobaini kabla ya hii."

Kulingana na FF Bruce mapema kama 367 BK vitabu ishirini na saba vilitambuliwa kuwa vilikubaliwa na viongozi wengi wa Kanisa la Mashariki kuwa vya kweli. Muda mfupi baadaye viongozi wa kanisa la Magharibi walizikubali. "Haikuwa hadi mwaka wa 508 BK ambapo 2 Petro, 2 na 3 Yohana, Yuda na Ufunuo vilijumuishwa katika toleo la Biblia ya Kisiria pamoja na vile vitabu vingine ishirini na viwili." Hakuna maandishi ya asili yaliyopo leo. Hata hivyo, maelfu ya nakala za hati-mkono (MSS), vipande-pande, laana, na manukuu katika maandishi ya Wakristo wa mapema wa karne ya kwanza na ya pili yanaweza kupatikana kwa watafsiri.

Pengine ni salama kusema kwamba hakuna maandishi haya yaliyonakiliwa bila makosa fulani au maelezo ya wanakili.

"Hatua za kwanza katika uundaji wa orodha ya vitabu vya Kikristo vyenye mamlaka, vinavyostahili kusimama kando ya kanuni za Agano la Kale, ambayo ilikuwa Biblia ya Bwana wetu na mitume Wake, inaonekana kuwa zilichukuliwa karibu mwanzoni mwa karne ya pili wakati kuna ushahidi wa kuenezwa kwa mikusanyo miwili ya maandiko ya Kikristo katika Kanisa.

"Corpus Paulinum, au mkusanyo wa maandishi ya Paulo, uliletwa pamoja karibu wakati ule ule wa kukusanywa kwa Injili ya aina nne. Kama vile mkusanyiko wa Injili ulivyoainishwa kwa neno la Kigiriki Euangelion, ndivyo mkusanyo wa Pauline uliteuliwa na neno moja Apostolos, kila barua ikitofautishwa kama 'Kwa Warumi', 'Kwanza kwa Wakorintho, na kadhalika. Matendo, kama jambo la urahisi, lilikuja kuunganishwa na 'Nyaraka za Jumla' (zile za Petro, Yakobo, Yohana na Yuda ... Vitabu pekee ambavyo kulikuwa na shaka yoyote juu yake baada ya katikati ya karne ya pili ni baadhi ya vile vinavyokuja mwishoni mwa Agano Jipya ... muda mfupi baadaye Jerome na Augustine walifuata mfano wake katika nchi za Magharibi... Jambo moja ni lazima litamkwe kwa msisitizo, vitabu vya Agano Jipya havikuwa na mamlaka kwa Kanisa [Katoliki] kwa sababu vilijumuishwa rasmi katika orodha rasmi. kinyume chake, Kanisa [Katoliki] liliwajumuisha katika kanuni zake kwa sababu tayari liliziona kuwa zimepuliziwa kimungu, likitambua thamani yao ya asili na kwa ujumla mamlaka ya kitume, ya moja kwa moja au isiyo ya moja kwa moja."

Mambo ambayo Kristo alifanya na kusema yaliandikwa na waandikaji wanne tofauti, ambao mmoja wao, Luka, huenda alikuwa Mtu wa Mataifa. Hapo awali, vilizingatiwa kuwa kitabu kimoja na kujulikana tu kama "Injili" na kazi ya kila mwandishi kama "Injili kulingana na Mathayo" au "Injili kulingana na Yohana." "Maandishi ya tano ya kihistoria, Matendo ya Mitume kwa hakika ni muendelezo wa Injili ya tatu, iliyoandikwa na mwandishi huyohuyo, Luka, tabibu na mwandamani wa mtume Paulo." 7 "Wakati Luka na Matendo ya Mitume yalipotenganishwa, marekebisho moja au mawili yalionekana dhahiri kuletwa. Mwanzoni Luka inaonekana kuwa aliacha kutaja yote ya kupaa kwa mapatano yake ya pili; sasa maneno 'na kuchukuliwa mbinguni' yaliongezwa kwenye Luka 24:51, ili kukamilisha simulizi, na matokeo yake 'alichukuliwa juu' yameongezwa kwenye Matendo 1:2. 8

Josephus anathibitisha mambo mengi yaliyoandikwa katika Biblia yaliyotokea wakati wa Yesu duniani na miaka ya mwanzo ya kanisa katika maandishi yake kuhusu taifa la Kiyahudi.

Hii haimaanishi kwamba kila neno katika tafsiri yoyote hubeba maana kamili ya neno kama lilivyotamkwa au kuandikwa asilia.

Hatua Kumi za Uundaji na Usambazaji wa NT¹²

Yesu wa Kihistoria- maneno yanasemwa na matendo yanafanywa na Yesu mwenyewe wakati wa uhai wake hapa duniani.

Mapokeo ya Simulizi- mila na imani kuhusu Yesu huendelezwa na kupitishwa na jumuiya za Wakristo wa awali.

Vyanzo Vilivyoandikwa- baadhi ya miujiza na/au maneno ya Yesu yanakusanywa na kurekodiwa katika hati za awali zilizoandikwa.

Maandishi Yanayoandikwa- barua za kibinafsi, Injili kamili, nk, zimeandikwa na ujumbe maalum kwa hali fulani.

Usambazaji- Maandishi mengine yanakiliwa na kushirikiwa na jumuiya nyingine za Kikristo kote katika Mediterania.

Mkusanyiko - Wakristo fulani wanaanza kukusanya barua za Paulo na kukusanya pamoja Injili kadhaa tofauti.

Utangazaji- Injili nne, mikusanyo kadhaa ya barua, na maandishi mengine machache yanakubaliwa kama maandiko yenye mamlaka.

Tafsiri- maandiko ya Biblia yanatafsiriwa katika lugha nyingine za kale na za kisasa: Kilatini, Syriac, Coptic, na Kiarmenia.

Ufafanuzi- maana ya maandiko huchunguzwa katika viwango mbalimbali: halisi, kiroho, kihistoria, kijamii, nk.

Maombi- jumuiya na watu binafsi hutumia Agano Jipya kwa madhumuni ya vitendo: liturujia, maadili, sakramenti, na teolojia.

Hati Zinazopatikana kwa Watafsiri

Maandishi haya yanaweza kugawanywa katika sehemu tatu:

- **Autographs:**Maandishi asilia yaliandikwa ama kwa mkono wa mwandishi mwenyewe au na mwandishi chini ya usimamizi wao binafsi.
- **Maandishi:**Biblia zote zilinakiliwa kwa mkono kwenye mafunjo au ngozi hadi Gutenberg alipochapisha Biblia ya Kilatini kwa mara ya kwanza mwaka wa 1456.
- **Tafsiri:**Biblia inapotafsiriwa katika lugha tofauti kwa kawaida hutafsiriwa kutoka hati za Kiebrania na Kigiriki, laana, na mafunjo. Hata hivyo, baadhi ya tafsiri za wakati uliopita zilitokana na tafsiri ya awali. Tafsiri ya kwanza ya Kiingereza ya John Wycliffe mwaka wa 1380 ilitayarishwa kutoka katika Vulgate ya Kilatini. 10

Maandishi yalikuwa ama katika UNCIALS [maneno yote katika kofia].

MARA KWA MARA KWA MARA KWA MARA HUNASIKIASAUTOGRAH AU
ASILIANAREJEA NYARAKA HALISI ZINAZOHUSU MBALIMBALI.

au laana [zinazoandikwa kwa mkono; yaani, mwandiko wetu].

*mara kwa mara mtu husikia nenosautog
raphsororiginalstheyareferringtoth
nyaraka halisisentothervariousschu*

Hapo awali wengi walichukulia maandishi hayo kuwa katika Kigiriki cha Kawaida; yaani, Iliad ya Homer. Hata hivyo, miaka kadhaa baadaye "Maelfu ya karatasi za mafunjo ziligunduliwa huko Misri karibu na mwanzo wa karne ambayo ilionyesha aina ya Kigiriki inayoitwa 'konie' Kigiriki, ikimaanisha kawaida. Wasomi wa Agano Jipya walianza kugundua kwamba sehemu kubwa ya Agano Jipya iliandikwa katika Kigiriki cha Koine, lugha ya watu, badala ya aina ya Kigiriki iliyotumiwa na washairi wa Kigiriki na watu wa misiba." 11

Maandishi, Laana, na Maandishi Mengine

Kumekuwa na vitabu vilivyoandikwa kuhusu jinsi Biblia ilivyotungwa na kutafsiriwa. Nyingine nyingi zimeandikwa kukosoa jitihada za kutafsiri na bado nyingine zikisifia usomi huo bora. Wasomi kadhaa walipoteza maisha yao au kuteswa kwa sababu ya tamaa yao ya kupata Biblia katika lugha ya watu wa kawaida.

Kuna zaidi ya hati 24,000 (5,000 kwa Kigiriki). Takriban maandishi mia moja yaligunduliwa katika miaka ya 1900 na sehemu za Agano Jipya. Katika miaka ya 1800, maandishi mengine yalipatikana, baadhi ya yale muhimu zaidi yaliyoelezwa hapa chini. 15

Codex Sinaiticus. 16 Hati liligunduliwa na Konstantin von Tischendorf katika Monasteri ya Mtakatifu Catherine chini ya Mlima Sinai, wa karibu mwaka 350 BK, ukiwa na Agano Jipya lote.

Kodeksi ya Vatikani. 17 Hati hii ilikuwa katika maktaba ya Vatikani tangu mwaka wa 1481 lakini haikuwa imetolewa kamwe kwa wasomi hadi katikati ya karne ya 18. Agano lote la Kale na Jipya limejumuishwa isipokuwa kutoka kwa Waebraia 9:15 hadi mwisho wa Ufunuo, na Nyaraka za Kichungaji. Wasomi wengi wanaona Kodeksi ya Vatikani kuwa baadhi ya maandishi yenye kutegemeka zaidi ya Agano Jipya.

Codex Alexandrinus. 18 Maandishi ya karne ya tano yaliyo na takriban Agano Jipya lote na yanachukuliwa kuwa mashahidi wenye kutegemeka wa Nyaraka za Jumla na Ufunuo.

Codex Ephraemi Rescriptus. 19 Hati nyingine ya karne ya tano iliyo na sehemu kubwa ya Agano Jipya lakini imefutwa kwa kiasi na kuandikwa pamoja na mahubiri ya Mtakatifu Efraimu. Baadaye ilifafanuliwa na jitihada zenye bidii za Tischendorf.

Codex Bezae. 20 Hati zaidi za karne ya tano zenye Gospeli na Matendo zenye maandishi tofauti kabisa na hati nyingine za wakati huo.

Codex Washingtonianus (pia huitwa Injili Huru). 21

Hati ya karne ya tano yenye Injili zote nne - iliyohifadhiwa katika Taasisi ya Smithsonian huko Washington DC

"Kabla ya karne ya 15 na uchapishaji wa Guttenberg, nakala zote za kazi yoyote zilifanywa kwa mkono na hivyo kuitwa miswada. Ingawa kuna tofauti fulani katika maandishi kati ya baadhi ya maandishi, hakuna tofauti kubwa za kimsingi za mafundisho. Tunaweza kuwa na imani katika Biblia ya leo kuwa kweli Neno la Mungu."

Vitabu vya Bahari ya Chumvi

Hati-kunjo za Bahari ya Chumvi zina takriban hati 1000, ambazo inaelekea zaidi ziliandikwa na Waessene katika kipindi cha kuanzia 200 KK hadi 68 BK. kutia ndani maandishi kutoka katika Biblia ya Kiebrania, ambayo yaligunduliwa kati ya 1947 na 1979 katika mapango karibu na Wadi Qumran kwenye ufuo wa kaskazini-magharibi wa Bahari ya Chumvi) katika Israeli. 22 Hati-kunjo za Bahari ya Chumvi za kabla ya tarehe za Codex Sinaiticus na Codex Vaticanus (350 BK) na hati ya Kiebrania ya karne ya 9, Kimasoramaandishi. 23

Marekebisho ya Kiprotestanti yaliona ongezeko la tafsiri za Biblia katika lugha za kawaida za watu. Hakuna hati yoyote kati ya hizo iliyopatikana kwa watafsiri wa Biblia ya King James.

Dick Sztanyo aliandika mwaka wa 1985 "Kuna zaidi ya hati 5,336 za MSS (hati) za Agano Jipya la Kigiriki (zima au sehemu, hasa sehemu) zilizoordheshwa kwa sasa." 24 ... "pamoja na hayo kuna zaidi ya matoleo 2,000 ya kale, kama vile Coptic, Armenian na Syriac Peshitto, nyingi kati ya hizo ni za karne ya pili na ya tatu. Zaidi ya hayo, tuna nakala 8,000 za maandishi ya Kilatini MS. Kilatini 10,000, na nyingine 9,000 --- ikiwa ni pamoja na zaidi ya nakala 24,000 za hati au sehemu za Agano Jipya. Hizi ni za kutoka miaka 100 hadi 300 baada ya asili. 25 "Bila shaka kuna mengi zaidi leo. Kwa maandishi mengi, maandishi ya laana, na maandishi ya "mababa wa kanisa" yanatofautiana sana kwa kiwango fulani, mtu anawezaje kuamini kuwa Biblia imetafsiri nia ya waandishi wa awali?

Fikiria yafuatayo:

"Kesi ni kama ile ya wosia fulani. Muungwana aliacha mali kubwa iliyohusu wazao wake wa kizazi cha tatu, na haikupaswa kugawanywa hadi wengi wao wawe na umri. Wakati wa muda nakala nyingi za wosia zilisambazwa kati ya wahusika waliopendeza, nyingi kati ya hizi zikiwa nakala za nakala. Wakati huo huo, ofisi ya rekodi ambayo nakala ya awali iliwasilishwa wakati wa kuwasilisha nakala zote zilichomwa. Wakili alitoa kati ya warithi kwamba hakuna nakala mbili zilizopo za utashi zilikuwa sawa kwamba katika nakala hakuna makosa haya yaliathiri haki za warithi. Katika mambo muhimu ambayo wosia uliandikwa uwakilishi wa nakala zote ulikuwa sawa. Tokeo lilikuwa kwamba waligawanya mali hiyo kwa kutosheka kamilifu kwa wote, na walikuwa na hakika zaidi kwamba walikuwa wametekeleza wosia wa babu yao kuliko ikiwa nakala ya awali ilikuwa imehifadhiwa peke yake; kwa maana inaweza kuchezeza kwa maslahi ya mrithi mmoja, lakini nakala, ingawa zilikuwa na kasoro, hazingeweza kuwa. Kwa hiyo, na Agano Jipya. Ugunduzi wa makosa katika nakala hizo ulisisimua kengele iliyopelekea uchunguzi, ambao ulikuza ukweli kwamba yeye aliye na nakala isiyo kamilifu zaidi anayo ndani yake yote yale ya asili yaliyomo ndani ya mafundisho, wajibu, na mapendeleo." 26

Mchakato wa Tafsiri

Sasa kwa kuwa ujasiri wa kutumia hati hizi za kutafsiri umeanzishwa, jambo tata sana la kutafsiri katika lugha nyingine (lugha) linaweza kuanza. Watafsiri lazima waamue:

- Ni maneno au vishazi gani vinapaswa kuchukuliwa pamoja kama usemi wa nahau?
- Ni neno gani linalofaa katika lugha ya kupokea?
- Je, neno ni tendaji au halifanyiki? Je, ni wakati uliopita, uliopo au ujao?
- Je, hali ya neno ni kiashiria, kiitiifu, na cha lazima?

- Ni mbinu gani, nadharia za tafsiri, zitakazotumika katika kutafsiri?
- Kwa Agano Jipya, ni MSS gani itumike, MSS yenye nakala nyingi zaidi, hati ya zamani zaidi, au ile ambayo watafsiri wanaiona kuwa yenye kutegeemeka zaidi? MSS sio nakala halisi, zimeenea kwa miaka mingi, na inaweza kuwa tu nukuu kutoka kwa kumbukumbu na waandishi wa mapema.
- Ni sheria gani za tafsiri zitafuatwa au zinapaswa kuanzishwa mpya?

Imepangwa, Imechambuliwa, Imeainishwa, na Kulinganishwa

Kabla ya tafsiri yoyote halisi kuanza sheria lazima zikubaliwe na hati lazima ziwe:

1. Maandishi ya Vikundi yenye mitindo na sarufi inayofanana katika Familia za Maandishi.²⁷

- A. Byzantine au Mashariki-karne ya kumi, maandishi ya msingi yaliyotumiwa na watafsiri wa King James Version (KJV).
- B. Magharibi - pengine isiyotegeemewa na yenye mabishano makubwa zaidi.
- C. Kaisaria - Origen huenda aliletwa Kaisaria
- D. Alexandrian - na waandishi huko Alexandra, Misri, na kutumika kama maandishi ya msingi na watafsiri wa RSV
 - 1) Vatikani au B MSS (karne ya nne)
 - 2) Sinaiticus au Alpha MSS (karne ya nne)
- E. Coptic
- F. Kilatini Vulgate (Jerome iliyotafsiriwa katika karne ya tano - Wakatoliki).
- G. Syriac au Peshitto (pengine MSS ya karne ya pili).
- H. Nukuu zinazopatikana katika maandishi mengi ya "mababa wa kanisa."

2. Jifunze Maandishi, "uhakiki wa maandishi," kwa lengo la kuchapisha maandishi asilia yaliyokusanywa kutoka kwa familia ya maandishi kwa kutumia usomaji tofauti kutoka kwa MSS nyingi kwani hakuna MSS mbili zinazofanana kabisa. Utaratibu huu husababisha maandishi ya Kigiriki au aina.

Aina za maandishi

- A. Byzantine - imechukuliwa kutoka kwa Maandishi ya Byzantine inayojulikana kama maandishi ya Wengi na wafuasi wake na kutumika katika KJV. Pia inajulikana kama Textus Receptus.
- B. Westcott-Hort - imechukuliwa kutoka kwa Maandishi ya Alexandria yaliyotumika katika Revised Standard (RSV), English Standard (ESV), na American Standard (ASV).
- C. Eclectic - hutumia mbinu ya "ushahidi bora" na inatumika na tafsiri tangu ASV 28

“Mnamo 1841, Agano Jipya la Kiingereza la Hexapla lilichapishwa. Chombo hiki cha kulinganisha maandishi kinaonyesha katika safuwima sambamba: The 1380 Wycliffe, 1534 Tyndale, 1539 Great, 1557 Geneva, 1582 Rheims, na matoleo ya King James ya 1611 ya Agano Jipya zima, pamoja na Kigiriki asilia juu ya ukurasa. Kufikia sehemu ya mwisho ya karne ya 19 kulikuwa na maandishi matatu mazuri sana ya Agano Jipya ya Kigiriki: Tregelles', Tischendorf, na Westcott na Hort. Maandishi haya yaliboreshwa sana kutoka kwa Textus Receptus iliyotumiwa katika tafsiri za awali za Kiingereza. Kufikia wakati huo, mengi yalikuwa yamejulikana kuhusu maana ya maneno mbalimbali ya Kiebrania na maneno ya Kigiriki.”²⁹

Leo, Muungano wa Umoja wa Biblia UBS 4th Ed. na Nestle's 27th Ed. ni maandishi ya Kigiriki yanayotumiwa kwa ujumla kutafsiri.

3. Weka Kanunikuamua ni vitabu gani au maandishi yanapaswa kujumuishwa na/au yapilazima kutengwa.

- a. Maandishi lazima yadai kuwa ni neno la Mungu ama kwa uwazi au kwa njia isiyo wazi.
- b. Je, iliandikwa na wale ambao wamethibitishwa kuwa wawakilishi wa Mungu kwa makusudi ya ufunuo?
- c. Je, ni sahihi na haipingani na maandishi sahihi yanayojulikana?
- d. Je, ilipokelewa (yaani, kukusanywa, kusomwa, na kutumiwa) na watu wa Mungu (Israeli katika Kale, kanisa katika Jipya) mara baada ya kutunga?
- e. Je, iliandikwa na mwandishi mwenye mamlaka, jiwe la msingi la kanisa au shahidi aliyejionea matukio hayo?
- f. Je, watu waliojua matukio yanayodaiwa walipata nafasi ya kuyajaribu? Ili kujaribiwa, lazima ziwe zimetokea ndani ya maisha ya wale wanaohukumu uhalisi wao. 30

Mifano iliyoorodheshwa hapa chini haijajumuishwa katika Biblia nyingi lakini kuna mingi zaidi. 31 Hizi zinaweza kufupishwa kama:

- a) imeandikwa kuchelewa
- b) haijaandikwa na mtume au mshirika wa karibu
- c) yalipingana na maandishi halisi yanayojulikana (ya uzushi).

Apokrifalilitoka katika hati-mkono za Septuagint ya Kigiriki ambayo hakuna tafsiri za Kiebrania. 32

Barua ya Clement Iliandikwa karibu 95-6 BK kwa jina la kanisa la Rumi na ilijumuishwa katika orodha za awali za kisheria. Clement I ndiye hati ya zamani zaidi ya Kikristo ambayo HAIKO kwenye kanuni. Barua hiyo sasa imeainishwa kuwa sehemu ya kundi la hati-mkono zinazoitwa "Mababa wa Kitume," kikundi cha hati zilizoandikwa wakati mitume na mashahidi wengine waliojionea maisha ya Yesu Kristo wangali hai.

The Didache: Mafundisho ya Bwana Kupitia Mitume Kumi na Wawili kwa Mataifa. Didache ni mwongozo wa mafundisho ya maadili na mazoezi ya kanisa inayojulikana kwa huduma yake ya ekaristi ambayo haitumii lugha ya dhabihu. Didache "ilipotea" kwa karne kadhaa hadi iligunduliwa tena mnamo 1875 katika Monasteri ya Jerusalem ya Holy Sepulcher huko Constantinople. Kama Clement I, Didache sasa ni sehemu ya kikundi cha hati zinazoitwa "Mababa wa Kitume," maandishi ya zamani zaidi ya kikundi kikubwa kinachoitwa "Mababa wa Kanisa."

Msamaha wa Kwanza na Justin Martyr: Justin Martyr ni mmoja wa watetezi maarufu wa Kikristo (watetezi wa imani). Alizaliwa karibu mwaka wa 100 WK huko Shekemu, Samaria. Aligeuzwa kuwa Mkristo karibu miaka 130. Kazi za Justin sasa ni sehemu ya kundi la maandishi yanayoitwa "Mababa wa Kanisa." Msamaha wake wa kwanza unalenga kuwakanusha Wakristo kutokana na mashtaka mbalimbali ambayo yalikuwa yametolewa dhidi yao na kuhalalisha dini ya Kikristo.

Injili ya Tomasoni mfano wa kitabu ambacho kilitokana na kundi lililopewa jina la uzushi. Ni hati ya Kinostiki. Kati ya hati zote za Kinostiki za Kikristo ambazo zilikuwa kati ya zile

zilizogunduliwa huko Nag Hammadi, Misri mnamo 1945, Injili ya Thomasi ina ulinganifu zaidi na vitabu vya kisheria. Ni mkusanyo wa semi (logia) 114 za Yesu, nyingi zinazofanana na zile za Biblia na nyinginezo zinazochukuliwa na wasomi kuwa maneno ya kweli ya Kristo. Huenda Tomasi iliandikwa huko Siria karibu mwaka wa 140 WK (Enzi ya Ukristo au ya Kawaida).

Injili ya Uchanga ya Thomasinaanza na hadithi kuhusu Yesu mwenye umri wa miaka mitano akiwatengeneza shomoro kumi na wawili kutoka kwenye matope. Anapiga makofi; wanaishi na kuruka. Hadithi nzuri lakini katika hadithi inayofuata, mtoto Yesu anamlaani mvulana na kumfanya anyauke. Baadaye Yesu anakasirika mtoto mwingine anapompiga begani na kumuua! Injili hii, ambayo inaweza kuwa ya zamani kama karne ya pili, ni kitabu tofauti na Injili ya Gnostic ya Thomas.

Maisha ya Adamu na Hawa:Hadithi ya kina zaidi ya uumbaji kuliko kile kinachopatikana katika Mwanzo, kitabu hiki kinajumuisha malaika wenye wivu, nyoka mdanganyifu zaidi, na habari zaidi kuhusu anguko la Hawa kutoka kwa neema kutoka kwa mtazamo wake.

Kitabu cha Yubile:Maandishi haya ya Kiebrania yasiyoeleweka yanatoa jibu kwa swali ambalo limewasumbua Wakristo kwa karne nyingi -- ikiwa Adamu na Hawa walikuwa na wana tu, na ikiwa hakuna wanadamu wengine waliokuwepo, ni nani aliyezaa wanadamu? Andiko hili linafunua kwamba Adamu na Hawa walikuwa na watoto tisa na kwamba dada mdogo wa Kaini Awan akawa mke wake. Wazo kwamba ubinadamu ulizaliwa kwa kujamiiana na jamaa ungekuwa mkali -- na uzushi.

Kitabu cha Henoko: Kitabu hiki kinasomeka kama filamu ya ki-siku-hizi, inayosimulia kuhusu malaika walioanguka, majitu yenye umwagaji damu, dunia ambayo imekuwa makao ya wanadamu wanaozidi kuwa na dosari na hukumu ya kimungu ambayo ingetolewa ingawa imenyimwa nafasi katika Biblia nyingi za Magharibi; imetumiwa kwa karne nyingi na Wakristo wa Ethiopia. Sehemu kubwa za kitabu hiki zilipatikana kama sehemu ya Hati-kunjo za Bahari ya Chumvi.

Protovangelion ya Yakobo: Kitabu hiki kinatoa maelezo ya maisha ya Bikira Maria, wazazi wake, kuzaliwa kwake, na ujana wake, hadithi ambazo hazipatikani katika Injili za Agano Jipya lakini zilipendwa na Wakristo wengi wa mapema.

Injili ya Mariamu:Andiko hili la Kinostiki linafunua kwamba huenda Maria Magdalene alikuwa mtume, labda hata mtume mkuu, si kahaba. Ingawa baadhi ya maandiko katika Biblia yanaonekana kuwanyima wanawake sauti katika jumuiya ya Kikristo, andiko hili linasaidia kuibua mjadala kuhusu nafasi ya wanawake kanisani.

Injili ya Nikodemo:Hii ni hadithi ya kesi ya Yesu na kuuawa na kushuka kwake kuzimu. Kulingana na injili hii, Mwokozi anathibitisha uwezo wake juu ya Shetani kwa kuwaweka huru mababu kama vile Adamu, Isaya, na Ibrahimu kutoka Kuzimu.

Apocalypse ya Petro:Apocalypse ya Petro inadokeza kwamba kuna njia ya kutoka kwa adhabu kwa watenda maovu na ina maana kwamba tishio la apocalypse ni njia ya Mungu kuwatisha watu kuishi maisha ya maadili na kufanya dhambi chache.

4. Nadharia za Tafsiriau mbinu zinazochukuliwa kuwa zinafaa zaidi lazima ziamuliwe.

- A. Maana halisi sana (Majaribio ya kuhifadhi umbo la kisarufi, muundo wa sentensi na uthabiti wa matumizi ya neno). Young's Literal Translation na Interlinear Bibles ni mifano
- B. Usawa halisi au rasmi uliorekebishwa - neno kwa neno.
- C. Usawa wa Nguvu - mawazo kwa mawazo. Usawa wa Nguvu una mada zaidi na ufafanuaaji unaohusishwa na nadharia hii inayochangia ukosoaji mzito lakini kwa ujumla ni rahisi zaidi kusoma.
- D. Huru Isiyostahili (Maoni ya Wafasiri kwa kufafanua maana kwa kuzingatia kidogo au bila kuzingatia kuunda).
- E. Tafsiri ya kiisimu au ya karibu zaidi sawa na asilia

5. Nakala ya Maandishi ya Familia na Aina ya Maandishi ya Kutumia. Ni maandishi gani yanapaswa kutumiwa maandishi ya zamani zaidi yanayopatikana; kwa mfano, zile za karibu 350 AD au nakala zinazopatikana zaidi lakini za tarehe baadaye sana?

6. Baki Mkweli kwa Maneno na Maana za Asili. Maneno mengi katika lugha pokezi yana maana mbalimbali kama vile lugha ya uhawilishaji. Kwa hiyo, ni lazima kufikiriwa sana katika kuamua neno lifaalo zaidi katika lugha pokezi ambalo lapaswa kutumiwa kuwasilisha maana ya asilia. Mfano wa moja katika tafsiri zilizopita na za sasa ni neno la Kigiriki baptizo lenye maana ya kuzamisha, kutumbukiza au kuzamisha (kuzika). Je, inapaswa kutafsiriwa kama kuzamisha, kumwaga au kunyunyiza? Katika kisa hiki, watafsiri walikubali mikazo ya kisiasa kwa kutotafsiri bali waliunda neno jipya, kubatiza, kwa kutafsiri neno la Kigiriki. Hii iliruhusu neno jipya kujumuisha mazoea ya sasa katika maana yake. Kwa hiyo, shinikizo na siasa zilishinda uadilifu.

Misemo ya nahau inaweza kusababisha matatizo ikiwa haieleweki, kwa mfano, maneno ya Kiingereza "mbweha katika nyumba ya kuku" hayana uhusiano wowote na mbweha au nyumba za kuku kwa maana yake. Huenda mtu hata hafahamu kuwa misemo kama hii inatumika katika lugha ya kuhamisha. Pia, kwa kuwa hakukuwa na nafasi au alama za uakifishaji katika hati za UNCAL au maandishi ya laana, mfuatano wa herufi kama vile "godisnowhere" ungeweza kumaanisha "Mungu hayuko mahali" au "Mungu yuko hapa sasa." Mukstadha lazima uamue ni lipi sahihi.

Ugumu wa Kutafsiri Neno kwa Neno³³

Tafsiri ya neno kwa neno haiwezekani kwani lugha tofauti zina hali na nyakati tofauti ambazo hazielekei katika lugha zingine. Kwa mfano, 1 Wakorintho 16:8-9 inasema: "Lakini nitakaa Efeso mpaka Pentekoste, kwa maana mlango mkubwa wa kufanya kazi ufao umenifungulia, na wako wengi wanaonipinga" (NIV).

Neno kwa Neno: Itaendelea lakini huko Efeso hadi Pentekoste. Mlango kwangu ulifungua wakubwa na wenye ufanisi na wapinzani wengi.

Wakati mwingine tafsiri halisi hazingekuwa na maana katika Kiingereza kutokana na tafsida za Kigiriki au sitiari. Matendo 17:18 BHN - Baadhi ya wanafalsafa Waepikuro na Wastoiko walijadiliana naye. Wengine waliuliza, "Je, huyu mpumbavu mwenye maneno mengi (spermologos- mchumaji mbegu, mpiga porojo au mchongezi) anajaribu kusema nini?" Tafsiri zingine zinasema; "Anaonekana kusema juu ya miungu ya kigeni." Wanafalsafa walisema mambo

haya kwa sababu Paulo alikuwa akihubiri Habari Njema juu ya Yesu na kusema kwamba watu wangefufuliwa.

1 Wathesalonike 4:4 BHN - Kila mmoja wenu ajifunze kuutawala mwili wake kwa njia iliyo takatifu na ya heshima. [skeuos, (chombo, chombo, vyombo vya nyumbani, zana za nyumbani) ktaomai (kupata, kupata, kumiliki, kupata, kumiliki, kutoa, kununua) sw (kuhusu, baada ya, dhidi ya, karibu, ndani, kabisa, kati ya, kama, kabla, kati ya) haggiasmo (usafi; utakatifu, utakaso, heshima kabla ya ukuu)]

Baadhi ya maneno yana maana tofauti kulingana na muktadha. Kwa mfano, neno la Kigiriki *splagchnon* - matumbo, matumbo, upendo, huruma, huruma.

Kwa mfano katika Matendo 1:18 inasema (NIV) “Kwa malipo aliyopata kwa ajili ya uovu wake, Yuda alinunua shamba; hapo alianguka chini kichwa, mwili wake ukapasuka na matumbo yake yote yakamwagika” na Wafilipi 1:8 (KJV) inasema “Kwa maana Mungu ni shahidi wangu, jinsi ninavyowaonea shauku ninyi nyote katika matumbo (*splagchnon*) ya Yesu Kristo.”

Wasomi wa Biblia wana mwelekeo wa kutegemea tafsiri kwa kutumia nadharia halisi iliyorekebisha ya kutafsiri, aina ya maandishi ya kimumbo, na familia ya maandishi ya Aleksandria. Hata hivyo, NKJV ilitumia familia ya Byzantine, aina ya Byzantine na nadharia halisi Iliyobadilishwa, ASV ilitumia familia ya Alexandria au Magharibi, aina ya Westcott-Hort na nadharia halisi ya Modified na NIV ilitumia familia ya Alexandria au Magharibi, aina ya Westcott-Hort na nadharia ya Usawa wa Nguvu. Nadharia ya tafsiri ya Ulinganifu wa Nguvu ni ya kidhamira zaidi na ina mwelekeo wa kufafanua, kwa hivyo inachukuliwa kuwa isiyoaminika zaidi.

Tafsiri za Mapema

Wafasiri wa kwanza walianza na hati chache, vipande, na maandishi ya "Mababa wa Kitume" na "Mababa wa Kanisa" wa mapema kama walivyonukuu mara nyingi kutoka kwa maandishi ya mitume. Miaka mingi baadaye ugunduzi wa hati nyingi za ziada uliongoza kwenye maandishi mapya na yaliyoboreshwa ya Kigiriki ambayo kwa ujumla yalifafanua baadhi ya vifungu au maneno yenye utata huku yakizua shaka juu ya mengine.

Tafsiri za awali za Agano Jipya zaweza kutoa ufahamu muhimu katika hati za msingi za Kigiriki ambamo zilitafsiriwa. 13

180 AD. Tafsiri za awali za Agano Jipya kutoka kwa Kigiriki hadi kwa Kilatini, Kisiria, na matoleo ya Coptic zilianza.

195 AD Jina la tafsiri ya kwanza ya Agano la Kale na Agano Jipya katika Kilatini liliitwa Kilatini cha Kale. Maagano yote mawili yakiwa yametafsiriwa kutoka kwa Kigiriki na hakuna nakala zilizopo leo. Sehemu za Kilatini cha Kale zilipatikana katika nukuu za baba wa kanisa Tertullian, aliyeishi karibu 160-220 AD huko Afrika Kaskazini na aliandika maandishi juu ya theolojia.

300 AD Kisiria cha Kale kilikuwa tafsiri ya Agano Jipya kutoka kwa Kigiriki hadi Kisiria [lahaja ya Kiarmenia ikiwezekana kwa Waashuri Wamaroni na Wakaldayo.(rd)].

300 ADMMatoleo ya Kikoptiki: Kikoptiki kilizungumzwa katika lahaja nne nchini Misri. Biblia ilitafsiriwa katika kila moja ya lahaja hizi nne.

380 ADKilatini cha Kale pia kiliitwa Italia kilionekana kuwa kisichotegemewa. "Kufikia wakati huu kulikuwa na wingi wa tafsiri zinazotofautiana kutoka kwa nyingine, na hapakuwa na mamlaka yoyote ya kuamuru ambayo rufaa ingeweza kufanywa ikiwa ni lazima. Ilikuwa ni kuzingatia hali ya mchafuko ya tafsiri zilizopo, pamoja na tofauti zao na tofauti, ambayo ilimsukuma [Papa] Damasus kumwagiza Jerome kwa kazi yake na Jerome kuitekeleza." 14

"Wasomi wengi wanaamini kwamba Agano Jipya lote lilitungwa kwa Kigiriki awali. Mapokeo makuu matatu ya maandishi wakati mwingine huitwa aina ya maandishi ya Magharibi, aina ya maandishi ya Aleksandria, na aina ya maandishi ya Byzantine. Kwa pamoja yanajumuisha maandishi mengi ya Agano Jipya. Pia kuna matoleo kadhaa ya kale katika lugha nyinginezo, muhimu zaidi kati ya hizo ni Kisiria (na injili ya Kilatini (pamoja na "Diathsabo") na Diathrites ya Kilatini. Vetus Latina na Vulgate).

"Wasomi wachache wanaamini katika ubora wa Kiaramu - kwamba sehemu za Agano Jipya la Kigiriki kwa kweli ni tafsiri ya Kiaramu cha asili, hasa Injili ya Mathayo. Kati ya hao, idadi ndogo hukubali Peshitta ya Kisiria kuwa inawakilisha ile ya awali, huku wengi wao wakichukua mtazamo muhimu zaidi wa kuunda upya maandishi ya awali."

"Katika karne ya 4, Kilatini kilianza kuchukua nafasi ya Kigiriki na kuwa lugha ya kawaida. Tafsiri kadhaa za Kilatini, ambazo mara nyingi hazikuwa sahihi, zilivuja na kusambazwa. Kanisa lilihitaji tafsiri rasmi.

Vulgate ya Kilatini

"Papa Damasus alikabidhi kazi hiyo kwa Jerome, mshauri wake wa kitheolojia na labda mtu mwenye elimu zaidi wakati huo. Tafsiri ya Jerome, iliyoitwa Vulgate ya Kilatini (maana yake ni chafu au ya kawaida) ikawa Biblia ya Enzi za Kati."

Jerome alikuwa mwanafunzi na mshangao mkuu wa mwanafalsafa-theologia Origen, ambaye, ingawa alikuwa na ushawishi mkubwa sana katika nchi za Magharibi, hakukubaliwa na wote kama mwaminifu.

Toleo la Kilatini la Kale, au Itala, ambalo Jerome alipaswa kusahihisha, liliandikwa katika karne ya pili, si baada ya 157 AD, wakati Agano lake Jipya lilipotafsiriwa kutoka katika hati za Kigiriki za wakati huo. Nakala zake nyingi bado zililingana na maandishi ya jadi ya Magharibi. Lakini wengi walikuwa wameathiriwa na ufasidi na walikuwa zaidi kama hati za Kigiriki za kile kinachoitwa mapokeo ya Eusebio-Origen, yaliyoathiriwa na kwa kiasi fulani kuunganisha upotovu wa uzushi na hata wa nusu-pagani ambao ulikuwa umeenea mapema kama 200 AD Na Jerome alielekea kusahihisha kwa kupendelea haya na upendeleo wake wa kitheolojia zaidi kuliko kupendelea vitabu kadhaa vya zamani zaidi, vya Kiitaliano. Na, ingawa alichunguzwa kwa kiasi na wasomi wachache wenye nguvu katika nchi za Magharibi wakimfichua yeye na hati potofu za Kigiriki ambazo alizipa kipaumbele, hata hivyo, tokeo lilikuwa kwamba baada ya muda "Origenism ilifurika Kanisa Katoliki kupitia Jerome, baba wa Ukristo wa Kilatini."

Vulgate ya Kilatini ikawa Biblia ya Kanisa la Magharibi hadi Marekebisho ya Kiprotestanti katika miaka ya 1500. Inaendelea kuwa tafsiri yenye mamlaka ya Kanisa Katoliki hadi leo.

Kadiri karne nyingi zilivyopita Kilatini kikawa lugha ya walioelimika lakini si lugha inayozungumzwa na watu wengi. Biblia ingesomwa katika Kilatini lakini watu wengi hawakuweza kuielewa. "Toleo la kwanza kabisa la Agano Jipya lililochapishwa katika Kigiriki lilionekana katika 1516 kutoka kwa matbaa ya Froben. Ilikusanywa na Desiderius Erasmus kwa msingi wa hati chache za hivi karibuni za Kigiriki, zote za mapokeo ya Byzantine, [hati tano au sita tu za marehemu za kuanzia karne ya kumi hadi ya kumi na tatu na zilizingatiwa kuwa maandishi yake ya mapema. kuondoa, ambayo alikamilisha kwa kutafsiri kutoka kwa sehemu za Vulgate ambazo hakuwa na maandishi ya Kigiriki kwayo Alitokeza matoleo manne ya baadaye ya maandishi hayo Erasmus alikuwa Mkatoliki wa kidini sana, lakini upendeleo wake kwa ajili ya mapokeo ya maandishi yaliyowakilishwa katika maandishi ya Kigiriki ya Byzantium ya wakati huo badala ya yale katika Vulgate ya Kilatini yalifanya afikiriwe na baadhi ya viongozi wa Kanisa.

Receptus ya maandishi

"Toleo la kwanza lenye vifaa muhimu (usomaji tofauti katika hati) lilitolewa na mchapishaji Robert Estienne wa Paris mnamo 1550. Aina ya maandishi yaliyochapishwa katika toleo hili na katika yale ya Erasmus yalijulikana kama Textus Receptus (Kilatini kwa 'maandishi yaliyopokelewa'), jina ambalo limepewa katika toleo la Elzevier^{63b} receptum' ('sasa inapokewa na wote').

"Ugunduzi wa hati za zamani zaidi, kama vile Codex Sinaiticus na Codex Vaticanus, uliwaongoza wasomi kurekebisha maoni yao juu ya maandishi haya. Chapa muhimu ya Karl Lachmann ya 1831, iliyotegemea hati za karne ya nne na mapema, ilikusudiwa hasa kuonyesha kwamba Textus Receptus lazima hatimaye ikataliwe na matokeo ya uchunguzi wa kinadharia na baadaye yalitegemea matokeo ya uchunguzi wa wasomi. vipande vilivyoandikwa katika visa fulani kutoka ndani ya miongo michache ya utunzi wa maandishi ya Agano Jipya Ni kwa msingi wa haya kwamba karibu tafsiri zote za kisasa au masahihisho ya tafsiri za zamani zaidi yamefanywa, ingawa baadhi ya watu, kwa sehemu kwa sababu ya uaminifu-mshikamanifu kwa tafsiri za wakati wa Matengenezo ya Kiprotestanti, bado wanapendelea Textus Receptus au 'Bizantine' inayofanana na hiyo.

Tafsiri nyingine za mapema za Biblia zilikuwa katika Kiarmenia, Kigeorgia, na Kiethiopia, Kislavoni, na Kigothi."

Katika karne ya 14 na 15, Kanisa Katoliki la Roma lilikataza hata kuchapishwa kwao kama vile Milki ya Uingereza.

Kutafsiri kwa Lugha ya Mtu wa Kawaida

Tafsiri ya kwanza ya Biblia ya Ulaya ilikuwa katika Kiingereza mwaka wa 1382.

1382 AD - Wycliffe

Tafsiri ya kwanza kamili ya Kiingereza ya Biblia ilitolewa kutoka katika Vulgate ya Kilatini na John Wycliffe na wafuasi wake. Alituma wahubiri wasafirio, Lollards, kote Uingereza ambayo yalichochea mapinduzi ya kiroho."³⁴ Kazi ya Wycliffe ilikuwa miaka 200 zaidi au chini ya ile

ya Luther au Tyndale. Kazi zote za Wycliffe zilishutumiwa kwenye Baraza la Florence mnamo 1415.

1408 Baraza la Oxford

Baraza hili lilikataza tafsiri za Biblia katika lugha za kienyeji isipokuwa zimeidhinishwa na mamlaka ya Kanisa.

1454-1456 - Guttenburg

Upatikanaji wa Biblia uliongezeka sana kwa uvumbuzi wa Guttenburg wa mashine ya uchapishaji.

1525 - Biblia ya Tyndale

Tafsiri ya Kiingereza ya Tyndale ya Agano Jipya ilitolewa kutoka kwa maandishi ya Kigiriki ya Erasmus na kulinganishwa na Vulgate. Mnamo 1536, Tyndale aliuawa.

1534 - Biblia ya Luther

Kufikia wakati huo, Luther alikuwa ametafsiri Biblia nzima katika Kijerumani (alimaliza Agano Jipya kwanza). Toleo moja lilichapishwa katika 1541 huko Wittenberg. Katika kutafsiri Agano la Kale, Luther aliondoa Apocrypha kutoka kwenye kanuni. Pia alitoa thamani kubwa kwa baadhi ya vitabu vya Agano Jipya kuliko vingine, akizingatia Yakobo, Yuda, Waebrania na Ufunuo kuwa duni.

1535 Miles Coverdale

Coverdale, Askofu wa kwanza wa Kiprotestanti wa Exeter, alichapisha tafsiri yake ya Biblia ya Kiingereza, iliyotafsiriwa kutoka Kilatini na Kijerumani.

1539 Biblia Kubwa

Pia inajulikana kama Biblia ya Cromwell, ilikuwa Biblia ya kwanza ya Kiingereza kuidhinishwa kutumiwa na watu wote makanisani. Ilirekebishwa mwaka wa 1561 na wakati huo ilijulikana kama Biblia ya Askofu.

1557 Geneva Bible

Tafsiri pekee ya Agano Jipya iliyochapishwa wakati wa utawala wa Mary Tudor, kuna uwezekano mkubwa ilikuwa Biblia ambayo Shakespeare alisoma, na ilibaki kuwa Biblia ya familia huko Uingereza hadi Vita vya wenyewe kwa wenyewe (1642). Maandishi hayo yaligawanywa katika mistari kwa mara ya kwanza katika Biblia yoyote ya Kiingereza.

1610 Biblia ya Kikatoliki

Tafsiri ya Kikatoliki ya Kiingereza ya Agano la Kale ilichapishwa. Hapo awali, Agano Jipya lilikuwa limetafsiriwa huko Rheims, na wengine walidai kwamba King James alikuwa na deni nalo.

1611 King James (Toleo Lililoidhinishwa)

Tafsiri maarufu zaidi ya Biblia ya Kiingereza iliagizwa na King James na ilitia ndani Apocrypha kama nyongeza. “James aliwapa watafsiri maagizo yaliyokusudiwa kuhakikisha kwamba toleo jipya lingepatana naekleziana kutafakarimaaskofumuundo wa Kanisa la Uingereza na imani yake katikaaliyeteuliwamakasisi [Daniell 2003, p. 438]. Tafsiri hiyo ilifanywa na wasomi 47, ambao

wote walikuwa washiriki wa Kanisa la Uingereza [Daniell 2003, p. 436]. 34aKwa kuwa iliidhinishwa na King James ilijulikana kama Biblia Iliyoidhinishwa.

1885 Toleo Lililorekebishwa

1901 American Standard Version

1946 Revised Standard Version

Toleo hili ni urekebishaji wa tafsiri za awali za Kiingereza, na kuchukua nafasi ya nahau za kisasa kwa lugha ya kizamani. Apocrypha ilitafsiriwa hivyo mwaka wa 1957, na toleo la Kikatoliki la RSV likatokea mwaka wa 1966. New Revised Standard Version ilitoka mwaka wa 1998.

1978 New International Version

Tafsiri hii, iliyofanywa na Wainjilisti na kutegemea moja kwa moja lugha asilia, ilikamilishwa baada ya zaidi ya miongo miwili ya kujifunza.

1982 New King James Version

Sio tafsiri mpya - ni masahihisho tu ya Toleo la King James kwa Kiingereza cha kisasa zaidi, hivyo kuwa na udhaifu sawa na KJV.

1988 New Revised Standard Version

Toleo hili linasisitiza juu ya lugha isiyoegemea kijinsia na liliundwa na kamati ya wasomi wa Kiprotestanti na Wakatoliki, ambayo ilijumuisha pia msomi mmoja wa Kiyahudi. 35

1995 Neno la Mungu kwa Mataifa (GWT) NENO LA MUNGU linatumia mbinu ya kutafsiri kwa lugha -- sawa na mbinu ya kutafsiri inayokubalika sana inayotumiwa na watafsiri wamishonari ulimwenguni kote leo. Kwa sababu hiyo, inasoma kwa urahisi zaidi, ni sahihi zaidi kihalisi, na inawasilisha maana iliyokusudiwa ya Biblia kwa uwazi na kwa kawaida zaidi kuliko tafsiri nyingine yoyote ya Kiingereza. 36

Toleo la Kiingereza la 2001 (ESV)

Tofauti na maneno mengi ya kisasa, ambayo yanafuata mbinu ya Usawa wa Nguvu (DE), ESV "inatafuta kadiri inavyowezekana ili kunasa maneno sahihi ya maandishi asilia na mtindo wa kibinafsi wa kila mwandishi wa Biblia." Lengo lake, kwa hivyo, lilikuwa kutoa, toleo la "neno kwa neno". Maandishi ya lugha asilia yaliyotumika katika mradi huo yalikuwa maandishi ya Kimasora kwa Agano la Kale, Biblia Hebraica Stuttgartensia (1983 - 2nd Ed.), na kwa Agano Jipya, The Greek New Testament (1993 - 4th ed. UBS) na Novum Testamentum Graece (Nestle/Aland - 27th ed.). Toleo la Kiingereza la toleo hili jipya kwa kiasi fulani linafanana na RSV ya 1971, ukiondoa vipengele vya huria vya tafsiri hiyo. 37

Hakuna tafsiri kamili ya Biblia.

A. Wafasiri wa Biblia hawajapuliziwa na Mungu. B. Ni maandishi asilia pekee yaliyoongozwa na God. C. Matoleo yote yana udhaifu na tofauti.

D. Watafsiri huleta upendeleo wa kibinafsi kwa tafsiri yao.

Ni mazoezi mazuri kusoma kimsingi kutoka kwa toleo lile lile lakini sio pekee. Ikiwa kwa mfano, unasoma kimsingi NKJV (familia ya Byzantine, aina ya Byzantine, na nadharia halisi Iliyobadilishwa) unaweza kuona ni muhimu pia kusoma NASV (Familia ya Alexandria au Magharibi, aina ya Westcott-Hort, na Tafsiri halisi au NIV (Aleksandria, aina ya Westcott-Hort na Nadharia ya Usawa wa Nguvu). subjective na kukabiliwa na paraphrase.

Udhaifu Katika Tafsiri

Toleo la King James³⁸ Mapema katika karne ya 17 kulikuwa na mapambano mengi ya kidini yaliyokuwa yakiendelea: Wakatoliki dhidi ya Waanglikana Chama cha Prelate dhidi ya Wapuritani Wakalvini dhidi ya wanatheolojia wasiofuata Calvin na migogoro mingine mingi kama hiyo. Watafsiri hao walikuja nao katika kazi yao ya kutafsiri na kusahihisha malezi na mapendeleo yao mbalimbali ya kidini. Kwa hakika, haijalishi mfasiri ni mwangalifu kadiri gani, au jinsi mkweli na mnyoofu, au jinsi anavyojaribu kuwa mwenye usawaziko na asiyependelea, mapendeleo na imani yake bado itaathiri kazi yake kwa kiwango fulani kinachoonekana. Kwa mfano, vifungu fulani katika KJV vinaonyesha wazi mtazamo wa Calvin.

#1 --- Katika Matendo 2:47 KJV inasoma, "Bwana akalizidisha kanisa kila siku kwa wale waliokuwa wakiokolewa." Umbo halisi la kitenzi cha Kiyunani hapa ni: "wale wanaokolewa." Uwekaji upya wa maneno ya KJV (kutoka "ni" hadi "lazima iwe") unahisiwa na baadhi ya wasomi ili kuakisi mafundisho ya uchaguzi na kuamuliwa mapema.

#2 --- Katika Wagalatia 5:17 KJV inasomeka hivi: "... hata hamwezi kufanya mnayotaka." Kitenzi hiki mahususi kinaonekana katika Hali ya Kiima katika maandishi ya Kigiriki; hivyo, ni kauli yenye masharti, si kauli kamili! Tafsiri yake sahihi ingekuwa, "ili msifanye..." Kwa kushindwa kutafsiri kwa usahihi umbo hili la kitenzi KJV inadokeza ukosefu wa hiari, ambalo ni fundisho lingine lenye nguvu la Calvin.

#3 --- Katika Waebrania 6:6 KJV inasoma, "Ikiwa wataanguka." Neno "ikiwa" haliko katika maandishi asilia ya Kiyunani; imeongezwa na wafasiri wa KJV. Maandishi yanasoma, "na baada ya kuanguka mbali." Hii ni taarifa ya ukweli kabisa, lakini watafsiri wa KJV wameibadilisha kuwa kauli ya masharti. Kwa kuifanya kuwa ya kidhahania zaidi, maana inaachwa kwa msomaji kwamba taarifa hiyo haiwezekani kabisa, na hivyo kushikilia fundisho la Calvin la Usalama wa Milele wa Muumini au "Mara Baada ya Kuokolewa, Kuokolewa Daima" ("P" katika teolojia ya TULIP --- Uvumilivu wa Watakatifu).

#4 --- Katika Waebrania 10:38 KJV inasoma, "Basi mwenye haki ataishi kwa imani; lakini mtu akisita-sita, roho yangu haina furaha naye." Maneno "mtu yeyote" yameongezwa kwenye maandishi. Mada halisi ya kitenzi "rudi nyuma" ni "mtu mwenye haki." Wakalvini, hata hivyo, hawaamini kwamba "mtu mwenye haki" anaweza kurudi nyuma baada ya kusogea karibu, kwa hiyo maneno ya mstari huo yalibadilishwa ili kuakisi vizuri mafundisho yao ya uongo. Usomaji sahihi wa Aya ni: "...lakini akirudi nyuma," na kitangulizi cha "yeye" kikiwa "mtu mwadilifu."

#5 --- Kuna vifungu saba ambapo KJV ina maneno "geuzwa" (Passive Voice), wakati vitenzi hivi kwa hakika viko katika Sauti Amilifu. Hii inabadilisha maana ya kitenzi. Badala ya mtu kufanya kitendo cha kitenzi, kitendo cha kitenzi hufanywa juu ya mtu. Wafuasi wa Calvin waliani kwamba kuongoka ni jambo la kupita kiasi kwa upande wa mwanadamu. Mtu huyo

alitendewa kazi kutoka kwa chanzo cha nje: Roho Mtakatifu. Kwa hivyo, ikiwa Mungu aliamua kukuokoa, uliokolewa bila kujali mapenzi yako katika jambo hilo yangekuwaje. Huyu ndiye "I" katika teolojia ya TULIP --- Neema ya Mungu Isiyoizulika. Matendo 3:19 ni mfano wa upotoshaji huu wa kimafundisho wa kifungu.

Toleo Jipya la Kimataifa³⁹ Kama watafsiri wa NIV wenyewe wanavyokiri kwa uhuru, tafsiri hii si bila udhaifu na kasoro zake. Moja ya matatizo makubwa yanatokana na falsafa yake ya tafsiri (Dynamic Equivalence). Asili ya msingi ya tatizo hili ni: Mtu anapoacha kujaribu tafsiri ya neno kwa neno, neno kwa neno, na badala yake kutafuta kutoa ujumbe wa matini, daima kuna hatari kwamba watafsiri wanaweza kutouelewa ujumbe huo kikamilifu, na hivyo kutoa kifungu kimakosa katika tafsiri yao.

Warumi 1:17 ni mfano kamili wa hili. Biblia ya NIV inasomeka hivi: "Kwa maana katika Injili haki itokayo kwa Mungu inadhihirishwa, haki ile ipatikanayo kwa imani tangu mwanzo hata mwisho." Kulikuwa na kilio cha hadharani juu ya tafsiri hii hivi kwamba watafsiri walihisi kulazimishwa kuweka neno halisi zaidi "kutoka imani hadi imani" katika maelezo ya chini katika matoleo yao ya baadaye.

#1 --- Waefeso 1:13 inaacha hisia katika akili za wengi kwamba mtu "amejumuishwa katika Kristo" wakati anasikia "neno la kweli," na kwamba anatiwa muhuri na Roho Mtakatifu anapoamini. Maneno hapa ni ya kusikitisha sana na kwa hakika yanadokeza fundisho la wokovu kwa imani pekee, ambalo ni ukinzani wa moja kwa moja wa vifungu kama vile Gal. 3:27 na Matendo 2:38.

#2 --- Zaburi 51:5 labda ni mojawapo ya vifungu vilivyokosolewa zaidi katika NIV: "Hakika mimi ni mwenye dhambi tangu kuzaliwa, mwenye dhambi tangu mama yangu aliponichukua mimba." Hii inaonekana kufundisha kwa uwazi fundisho la uwongo la "dhambi ya kurithi" (au "dhambi ya asili"), ambayo kwa upande wake imesababisha mazoea ya uwongo kama ubatizo wa watoto wachanga.

#3 --- Warumi 10:10 katika NIV inasomeka, "Kwa maana ni kwa moyo wako unaamini na kuhesabiwa haki, na ni kwa kinywa chako unakiri na kuokolewa." Sana kama #1 hapo juu, hii inaonekana kumaanisha kuhesabiwa haki na wokovu katika hatua ya imani kuungama, mbali na utii. Kwa uhakika, kitenzi "wako" hakiko katika maandishi ya Kigiriki hapa; badala yake ni kihusishi eis kinachomaanisha "kwa." Pia, kwa kuzingatia muktadha wa mistari inayozunguka, mtu ataona wazi kwamba vitenzi vinavyohusika na wokovu na kutotiwa aibu ni wakati ujao. Yote haya yanaonyesha wazi kwamba mambo haya yanatarajiwa kwa njia ya kukiri na imani/imani, na si tayari kupatikana.

#4 --- 1Wakorintho 13:10 katika NIV inasomeka, "Lakini utimilifu ukija, huo usio kamili hutoweka." Fungu hili kihalisi linasema, "Lakini kile kilicho kamili kitakapokuja" au "kitu kamilifu kitakapokuja." Neno "ukamilifu" lililotumiwa katika NIV linahisiwa na wengi kuwa la jumla sana na lisilo maalum, na kwamba limefungua mlango wa kufasiri kwamba wakati wa miujiza na lugha bado haujapita.

#5 --- Wakati mwingine tanbihi inaweza kuwa sababu ya kuchanganyikiwa kwa msomaji wa

toleo fulani. Hivi ndivyo ilivyo katika tanbihi ya 1 Timotheo 3:11. Akirejelea mashemasi, Paulo anaandika, “wake zao wawe...” Katika kielezi-chini, NIV inasema, “Au: ‘mashemasi.’” Neno la Kigiriki la “shemasi,” ambalo ni tofauti na neno “mke,” halitumiki katika mstari huu! Kuashiria katika tanbihi kwamba Paulo anarejelea katika kifungu hiki kwa mashemasi, badala ya wake za mashemasi, ni kupotosha sana kwa msomaji.

Biblia Hai ⁴⁰

Kama ilivyo kwa juhudi zozote za mwanadamu, kazi hii imejaa udhaifu na makosa ya dhahiri. Kabla ya mtu kutumia Biblia Hai (au toleo lolote, kwa jambo hilo), mtu anapaswa kufahamishwa kuhusu maeneo haya yenye ugumu.

#1 --- Kenneth Taylor ni mwamini wa milenia, na kwa kuwa LB inaakisi imani yake mwenyewe (kama yeye mwenyewe anavyokubali), ina tafsiri nyingi za dhahiri za kabla ya milenia. Kwa mfano, kumbuka yafuatayo: [moja tu iliyojumuishwa katika utafiti huu]

2 Timotheo 4:1 --- "Kwa hiyo nawasihi mbele za Mungu, na mbele ya Kristo Yesu, ambaye siku moja atawahukumu walio hai na waliokufa, atakapotokea kuwasimamisha ufalme wake." Ni imani ya waamini kabla ya milenia kwamba Bwana bado hajaweka ufalme Wake. Kanisa ni "mawazo" tu, kipimo cha muda hadi Kristo atakaporudi duniani kusimamisha ufalme wake, wakati huo atatawala huko Yerusalemu kwa miaka 1000.

#2 --- Biblia Hai inaendeleza fundisho la dhambi ya asili. Zaburi 51:5, kwa mfano, ina tatizo sawa na katika NIV. LB inasoma, "Lakini nilizaliwa nikiwa mwenye dhambi, ndiyo, tangu wakati mama yangu aliponichukua mimba." Katika Waefeso 2:3 ana Paulo akisema, "Tulianza kuwa wabaya, tuliozaliwa na tabia mbaya, na tulikuwa chini ya hasira ya Mungu kama kila mtu mwingine."

#3 --- Fundisho la "imani pekee" limekuzwa katika Biblia Hai. Warumi 4:12 inasema, "Ibrahimu alipata kibali kwa Mungu kwa imani pekee." Mtazamo huu hauwezi kupatanishwa na Yakobo 2:21-24. Imani hii ya wokovu kwa imani pekee ndiyo imempelekea kutafsiri vibaya Wakolosai 1:23 kama ifuatavyo: "... sharti pekee ni kwamba uiamini Kweli kabisa."

#4 --- Katika Marko 1:4 ubatizo unaelezewa katika LB kama "tangazo la hadharani la uamuzi wao wa kuacha dhambi," badala ya kusema ni kwa "msamaha wa dhambi," kama maandishi ya asili yanavyofanya. "Maji" ya Yohana 3:5 yanafasiriwa katika maelezo ya chini kwa njia hii: "Wengine wanafikiri hii ina maana ya ubatizo wa maji." Maana halisi, anasema, ni kwamba inarejelea "mchakato wa kawaida unaozingatiwa wakati wa kila kuzaliwa kwa mwanadamu" (yaani, maji ya amniotiki). Katika I Petro 3:21 Taylor anaandika, "Katika ubatizo, tunaonyesha kwamba tumeokolewa." Hii ina maana kwamba tayari tumeokolewa na tumebatizwa tu ili kuionyesha.

#5 --- Katika 1Wakorintho 6:12 Biblia Hai inasomeka, "Naweza kufanya chochote ninachotaka ikiwa Kristo hakusema hapana." Martin Luther pia alisisitiza "Tunaweza kufanya chochote ambacho Biblia haikatazi." Yeye na Zwingli walijadili suala hili vikali.

New American Standard Bible ⁴¹

#1 --- Wengine wanahisi kuwa NASB inaonyesha mapendeleo ya kabla ya milenia katika baadhi ya vifungu vya Maandiko. Kwa mfano: Isaya 2:2 na Mika 4:1 inasomeka hivi: “Itakuwa katika siku za mwisho, mlima wa nyumba ya Bwana utawekwa imara kama kilele cha milima, nao utainuliwa juu ya vilima; na mataifa yote watauendea makundi makundi. Neno "kama" halimo katika maandishi; ni neno "juu" (ambalo NASB inakubali katika tanbihi katika sehemu zote mbili). Wengine wamechukulia hii kama kuonyesha upendeleo wa kabla ya milenia.

Zaidi ya hayo, neno "genea" (linalomaanisha "kizazi cha wanadamu") linapotokea, NASB mara nyingi itaweka katika tanbihi maana mbadala ya "kabila." Marko 13:30 inasomeka hivi: “Amin, nawaambia, kizazi hiki hakitapita hata hayo yote yatimie. Maana ya tanbihi ni kwamba mbio za Kiyahudi zimekusudiwa hapa.

[KUMBUKA: Mtu anapaswa kuwa mwangalifu kila wakati na maandishi ya pambizo na usomaji mbadala. Ingawa nyingi kati ya hizi ni nzuri, sio za kuaminika kila wakati.

Kumbuka kwamba haya ni maoni na ufahamu wa watu wanaofanya makosa, na ingawa yanaweza kuwa sahihi mara 99 kati ya 100, daima kuna "kikomo cha makosa."]

#2 --- Kama tafsiri nyingi na matoleo mengi ya Biblia, NASB imeingia katika mtego wa kutafuta kutafsiri, badala ya kutafsiri, 1Wakorintho 7:36-38. Wameongeza neno “binti” kwenye neno “bikira,” hivyo wakisema imani yao kwamba kifungu hicho kinarejelea uhusiano wa baba na binti. Kwa sifa yao, wameweka neno “binti” katika italiki, hivyo kuonyesha kwamba neno hili halimo katika maandishi ya awali, bali kwamba limeongezwa na watafsiri. Mfano mwingine wa kutafsiri badala ya kutafsiri unapatikana katika I Wakorintho 2:13 ... "kuchanganya mawazo ya kiroho na maneno ya kiroho." Tena, NASB hutumia italiki kuonyesha maneno ambayo yameongezwa kwenye maandishi. Ingawa ufahamu wao wa vifungu hivi unaweza kuwa sahihi, hata hivyo ni tafsiri, na si rahisi, zisizo na maoni juu ya tafsiri. Hii inafanya kuwa ufafanuzi zaidi kuliko tafsiri.

#3 --- Kuna nyakati ambapo neno la Kigiriki au kifungu cha maneno kinaweza kuwa na maana zaidi ya moja. NASB wakati fulani imefanya jambo hili kuwa wazi zaidi kwa kutafsiri mara kwa mara neno fulani la Kigiriki kwa neno moja tu la Kiingereza. Kama vile kutoa neno moja la Kigiriki lenye aina mbalimbali za maneno ya Kiingereza kunaweza kusababisha mkanganyiko (kama vile KJV), vivyo hivyo ukosefu wa aina yoyote unaweza kuwa sababu ya kuchanganyikiwa katika hali fulani. Kwa mfano neno "sarx" mara kwa mara limetafsiriwa "mwili" katika NASB, ingawa Paulo katika maandishi yake anatumia neno hili katika maana kadhaa tofauti. Katika Warumi 3:20 na 4:1, inatumika kurejelea mwili wa kimwili. Katika Warumi 8:4, hata hivyo, anaitumia kuashiria makao ya tamaa za dhambi za mtu (yaani, asili ya kimwili badala ya mwili wa nyama). Kwa kuchagua maneno tofauti, mtu anaweza labda kuwasilisha tofauti hii vizuri zaidi.

#4 --- Kuna matukio mengine ambapo NASB itatoa maneno mawili tofauti ya Kigiriki kwa neno moja tu la Kiingereza, hivyo kuleta mkanganyiko. Kwa mfano: Neno “kutangua” linaonekana katika Mathayo 5:17 zote mbili (“Msidhani ya kuwa nalikuja kuitangua Torati au Manabii; la, sikuja kutangua, bali kutimiliza”) na Waefeso 2:15 (“...kwa kuuondoa uadui huo kwa mwili wake, ambayo ndiyo Sheria ya amri zilizo katika maagizo...”). Haya ni maneno mawili tofauti ya Kigiriki, lakini tofauti hii inapotea kwa msomaji kwa kutumia neno moja tu la Kiingereza. Ukosefu huu wa tofauti pia umewafanya wengine kupendekeza kwamba vifungu hivi viwili kwa

kweli vinapingana, wakati kwa kweli havipingani.

Tatizo sawa linatokea katika KJV katika Wagalatia 6:2, 5 ambapo neno "mzigo" limetumika katika mistari yote miwili ("Mchukuliane mizigo" "kila mtu atauchukua mzigo wake mwenyewe"). Haya ni maneno mawili tofauti ya Kiyunani. NIV na NASB, pamoja na tafsiri nyinginezo, zimesahihisha hili kwa kutafsiri neno la kwanza kama "mzigo" na neno la pili kama "mzigo." NASB, kama tafsiri nyingi, pia inashindwa kutofautisha katika Yohana 21:15-17 kati ya maneno "agapao" na "phileo," ambayo yote yanaonekana katika maandishi. Inatafsiri maneno yote mawili kama "upendo," na kwa kufanya hivyo msomaji hukosa maana ya kweli ya mazungumzo haya muhimu kati ya Yesu na Petro.

#5 --- NASB hailingani katika matumizi yake ya "viwakilishi vya KJV" dhidi ya vile vya Amerika ya karne ya 20. Viwakilishi kama vile "Wewe," "Wako," "Wewe," na "Wako" vimehifadhiwa katika Zaburi, katika maombi, au wakati wowote mtu anazungumza na Mungu. Hata hivyo, haya yametolewa katika sehemu kubwa ya maandishi kwa ajili ya "wewe" na "yako" ya kawaida zaidi. Kwa kuendelea na matumizi ya maumbo haya ya kizamani katika sehemu fulani katika Biblia, NASB inaendeleza udanganyifu kwamba maneno haya kwa namna fulani ni "takatifu zaidi," wakati kwa kweli tofauti hiyo katika viwakilishi haijawahi kufanywa katika Kiebrania cha asili au Kigiriki ... au hata katika KJV, kwa jambo hilo!

Tafsiri ya Ulimwengu Mpya ⁴²

#1 --- Mashahidi wa Yehova wanakana kwamba Mungu ameweka maagano au maagano tofauti kwa watu wake. Hivyo, wanapinga wazo la agano la "kale" (agano) na "mpya". Mengi ya mafundisho yao bado yameegemezwa katika maandishi ambayo tunayaita "Agano la Kale," kwa sababu rahisi kwamba hawaamini kuwa imebadilishwa (au kutimizwa) na agano jipya (agano). Kwa sababu hii, wanakataa kutaja sehemu mbili za Biblia kuwa "Agano la Kale" na "Agano Jipya." Badala yake, wanayaita "Maandiko ya Kiebrania-Kiaramu" na "Maandiko ya Kigiriki ya Kikristo." Inafurahisha kutambua, hata hivyo, kwamba wameshindwa kuwa thabiti katika msimamo huu hata katika tafsiri yao wenyewe. Katika 2 Wakorintho 3:14 NWT inazungumza juu ya "kusoma agano la kale." "Agano Jipya" na "agano la zamani" zote zinaonekana katika Waebrania 9:15 na "mpatanishi wa agano jipya" anaonekana katika Waebrania 12:24, kwa kutaja mifano michache.

#2 --- Ijapokuwa Mashahidi wa Yehova wanakiri kwamba neno "Yehova" ni matamshi yasiyo sahihi ya Tetragramatoni (linalomaanisha "kuwa na herufi nne" -- rejeleo la YHWH), hata hivyo wanasisitiza kwamba hili ndilo jina la kweli la Mungu na kwamba linapaswa kutumiwa pekee.

Kusisitiza kwamba Maandiko asilia "yamechezewa" kuhusiana na jina la Kimungu, yanatumia tu jina "Yehova" katika Agano la Kale na Agano Jipya. "YHWH" inaonekana mara 6828 katika Agano la Kale, lakini katika NWT neno "Yehova" linaonekana 6973 (nafasi 145 za ziada). "YHWH" haionekani kamwe katika Agano Jipya, na bado NWT hutumia "Yehova" mara 237 katika Agano Jipya.

KUMBUKA --- Wanaionba Yohana 17:6, 26 kama uhalali wao wa kuweka mkazo mwingi juu ya jina hili: "Nimewadhihirishia watu hao ulionipa katika ulimwengu" "Nami naliwahubiri jina lako, nami nitalitangaza" (KJV). "Jina" hili wanaamini kuwa "Yehova."

#3 --- Kuhusiana na dhana ya Utatu, Mashahidi wa Yehova hawaamini kwamba Roho Mtakatifu ni mtu/kiumbe. Katika maelezo yao, ambayo yanaonekana mwishoni mwa NWT, wanaandika, "Roho takatifu si mtu mbinguni pamoja na Mungu na Kristo" "ni nguvu ya utendaji, si mtu." Kama matokeo ya imani yao kwamba ni "nishati kutoka kwa Mungu," na sio kiumbe cha kimungu, maneno "roho mtakatifu" hayajaandikwa kwa herufi kubwa katika NWT.

#4 --- Mashahidi wa Yehova pia hawaamini uungu wa Yesu Kristo. Wanafundisha "mwana wa Mungu aliumbwa, na Yehova pekee ndiye aliyekuwako." Wanaandika zaidi, "Mwana ni mdogo kwa Baba kabla na baada ya kuja duniani." Mungu na Kristo ni "mmoja" tu katika maana ya waume na wake wanaosemwa kuwa "mmoja." Wao ni "daima katika maelewano kamili," lakini hakika si sawa! Imani hii imepata njia yake katika NWT katika maeneo kadhaa.

Katika Wakolosai 1:16-17 neno "nyingine" limeongezwa kwa maandishi kwa jumla ya mara nne ili kudokeza kwamba Yesu alikuwa mmoja tu kati ya vitu vingi "vingine" vilivyoundwa.

Katika Tito 2:13 NWT inasomeka, "tunangojea tumaini lenye furaha na udhihirisho mtukufu wa Mungu mkuu na Mwokozi wetu, Kristo Yesu." 2 Petro 1:1 inasomeka, "haki ya Mungu wetu na Mwokozi Yesu Kristo." Katika vifungu hivi vyote kibainishi "the" kimeongezwa kwenye kifungu ili kufanya utengano kati ya Mungu na Yesu. Kwa uhakika, kifungu kihalisi kinazungumza juu ya Yesu kuwa "Mungu wetu na Mwokozi." Mashahidi wa Yehova hawaamini kwamba Yesu ndiye wa kwanza, na hivyo kutafuta kutofautisha kati ya hizo mbili.

Yohana 1:1 husoma, katika NWT, "Hapo mwanzo Neno alikuwako, naye Neno alikuwako kwa Mungu, naye Neno alikuwa mungu." Vs. 14 inasema kwamba Yesu alikuwa "amejaa fadhili zisizostahiliwa na kweli." Hii inafunza kwa uwazi kabisa ushirikina; Yesu na Mungu si kitu kimoja, lakini Yesu ni "mungu" tu, ambaye Mungu (Yehova) amempa kibali kisichostahiliwa!!

#5 --- Katika NWT "msalaba" unarejelewa kuwa "mti wa mateso" (Mathayo 10:38; 27:32), na badala ya "kusulubiwa" juu yake, NWT inasema Yesu "alitundikwa" juu ya mti (Luka 23:21 ... "Kisha wakaanza kupiga kelele, wakisema, 'Mtundike mtini!'")!

Maoni juu ya Biblia Nyingine⁴³

Biblia Mpya ya Marekani

Kutoka kwa Kigiriki asili (NT); marekebisho ya toleo la ushirika (kulingana na Kilatini Vulgate) katika Agano la Kale. Kamati ya Kikatoliki ilishauriana na Waprotestanti katika hatua za mwisho. Kihafidhina zaidi kuliko JB lakini utangulizi wa sehemu na kwa vitabu vya mtu binafsi ni "za sauti huria kiasi" (Kubo na Specht, uk. 164). Umbizo hutofautiana na mchapishaji.

Toleo la Leo la Kiingereza (Biblia ya Habari Njema)

Kutoka kwa asili. NT na mtu mmoja, iliyoidhinishwa na kamati. Inalenga hasa Kiingereza - kama - hadhira ya lugha ya pili na wale walio na elimu ndogo rasmi. Inafikia lengo lake vizuri - inasomeka sana, muundo mzuri. Hutafsiri mienendo vizuri lakini haiwezi kutegemewa kwa utafiti wa kina ikiwa inatumiwa yenyewe.

Biblia Mpya ya Kiingereza

Kutoka kwa awali na kamati ya madhehebu ya Uingereza. Mtindo wa kifasihi unaosisimua, unaosomeka sana lakini wenye ladha na nahau mahususi ya Uingereza. Bora kwa wasio wa kanisa. Kuacha maandishi asilia na uhuru mwingi sana katika tafsiri fulani huifanya isitegemee kama Biblia ya kujifunza.

Tafsiri ya JB Phillips

Kutoka kwa tafsiri asilia lakini dhahiri ya JB Phillips, mwanazuoni stadi wa Kigiriki. Zaidi ya nyingine yoyote, hufanya Biblia "kuishi" kwa watu wenye elimu au fasihi, ingawa katika usemi wa Kiingereza. Haisomi kama tafsiri. Huchochea utambuzi mpya na ufahamu ambao unapaswa, hata hivyo, kuangaliwa kwa tafsiri halisi zaidi na kwa utafiti wa kina. Bora kwa aliyeelimika, asiye na kanisa na pia Mkristo anayefikiri.

Biblia ya Amplified

Amplified Bible imefanywa kutoka kwa asili. Si tafsiri ya kweli wala paraphrase. Aina hii ya toleo huwapa wasomaji tafsiri au tafsiri zinazowezekeka na inaweza kusaidia katika kusoma au kuongeza uelewaji. Hata hivyo, watumiaji lazima watambue kuwa mwandishi asilia alikuwa na maana moja akilini, iliyoamuliwa na muktadha na matumizi katika lugha hiyo, si matakwa yetu binafsi au matakwa. Matoleo haya lazima yasibadilishwe kwa utafiti wa kina unaowajibika."

Tafsiri ya Neno la Mungu44GWT ni mojawapo ya idadi inayoongezeka ya tafsiri mpya za Biblia zinazotumia njia ya kufafanua ambayo inapita zaidi ya lengo la tafsiri safi (halisi), ambayo inaweza kusababisha maneno magumu, yasiyoeleweka na kutoa tafsiri ambayo pia inafasiri maandiko. Inasemekana kuwa mchakato huu umejaa hatari, kwani kifungu kinaweza kufasiriwa vibaya.

Udhaifu mdogo katika tafsiri zilizotajwa hapo juu unapaswa kutia tamaa yako ya kuwa na bidii katika funzo lako la Biblia. Chunguza muktadha wa kifungu na uhakikishe kama kinakinzana na maandiko mengine. Soma tafsiri kutoka kwa familia na maandishi tofauti ya Kigiriki na ambapo kuna tofauti huamua ni ipi inayokaribia kueleza dhamira ya lugha asilia.

Muhtasari na Hitimisho

Utafiti huu umebainisha matatizo katika kutafsiri lugha za kale katika lugha za watu wa kawaida. Inapaswa kuwa wazi kwamba wasomi hao wa zamani walikuwa na ujuzi mkubwa sana wa lugha za kale. Wale waliotoa maisha yao ili watu wote wapate fursa ya kusoma na kujua neno la Mungu walijitolea sana. Tuna deni kubwa la shukrani kwao. Baada ya muda lugha hubadilika na uelewa wetu wa maneno, misemo na nahau za lugha hizi za kale huboreshwa. Ugunduzi wa idadi inayoongezeka ya hati, laana na vipande vya maandishi 30 ya kilimwengu na matakatifu ambayo baadhi yao yalitangulia nakala zetu za awali husaidia sana kuboresha uelewa wetu wa nahau za lugha. Ugunduzi huu mpya unahitaji ukosoaji mwingi wa maandishi kama ule wote wa zamani.

Tafsiri zote zinaonekana kuwa na makosa fulani ya tafsiri kutokana na ukosefu wa maarifa au upendeleo wa kibinafsi. Kwa hivyo, ili kuepuka kunaswa katika upendeleo wa mtu mwingine, mtu anapaswa kusoma na kujifunza kutoka kwa Biblia zilizotafsiriwa kutoka kwa familia tofauti za maandishi, aina za maandishi, na nadharia tofauti za tafsiri na mbinu na tafsiri ndogo kama

inavyofaa ili kuwasilisha ujumbe wa awali. Tafsiri ya kamati ya wanazuoni wenye asili na imani tofauti inapaswa kupendelewa zaidi ya tafsiri za watu binafsi kwa kuwa kamati huelekea kusuluhisha mapendeleo ya kibinafsi, lakini kamati zinazoundwa na watu wa asili moja hutofautiana kidogo na watafsiri mmoja mmoja.

JE, SOTE TUNAWENZA KUTAFSIRI BIBLIA SAWA?

Mojawapo ya silaha zenye nguvu zaidi katika safu ya silaha za Shetani ili kuzuia habari njema ya Yesu na kuenea kwa ufalme wake kwa hakika ni migawanyiko. Wasioamini wanapolitazama kanisa lililogawanyika la Bwana wetu Yesu Kristo, wanasimama na kudhihaki, "Kwa nini tuamini kile ambacho watu hao wanajaribu kutuambia? Baada ya yote, hawawezi kuelewana kati yao wenyewe. Wanabishana kuhusu hili na hawakubaliani kuhusu hilo. Wanakutana katika majengo tofauti kando ya barabara kutoka kwa kila mmoja, na wanaendelea na shughuli zao kama vile wawili hawapo." Kwa hiyo, wakosoaji wanaendelea, "Ukristo lazima uwe dini isiyo na nguvu. Hawawezi hata kuwaunganisha waumini wao, sembuse kutoa majibu ambayo ulimwengu wote unahitaji." Ikiwa masikio yako yamekuwa wazi, umesikia aina hizo za visingizio--na ni visingizio---kwa kutochunguza kile ambacho Maandiko yanashikilia kuhusu Ukristo na kuhusu Yesu. Lakini bado wanatuuma sisi ambao ni waumini kwa sababu, unaona, kuna chembe ya ukweli hapo.

Kwa ujumla, sisi tunaomtazama Yesu Kristo kama Bwana na Mwokozi, tumegawanyika. Sisi hatukubaliani. Wakati fulani tunazozana na mara nyingi tunapigana kuhusu mambo ya kidini na kuhusu matendo ya kiroho. Ukifuatilia mgawanyiko huo nyuma vya kutosha kuelekea mizizi yake, unarudi kwenye ukweli rahisi kwamba kusema ukweli, hatuwezi kukubaliana kuhusu Biblia. Sasa hiyo si kejeli? Huenda Biblia ikawa kitu chenye thamani zaidi ambacho tunamiliki kwa njia dhahiri. Biblia ni kiungo chetu cha njia; inatupa ufunuo wa Mungu kikamilifu zaidi kuliko kitu kingine chochote kuhusu sisi. Katika Biblia tunajua kuhusu nguvu za uumbaji za Mungu, tunajua jinsi Mungu alivyochagua watu, na kutoka kwa watu hao, Mungu alimleta Yesu hapa duniani. Biblia ni kitabu chetu cha mwongozo wa kiroho, ni ramani yetu ya kuelekea mbinguni. Ni ufunuo wetu wa mikononi mwa nia ya Mungu. Biblia ni ya ajabu kama nini!

Hata hivyo, wakati huo huo ukweli ukisemwa, Biblia ndiyo kitovu cha mgawanyiko wetu. Inaonekana hata hatukubaliani kuhusu kitabu hiki ni nini. Kisha tunapata wakati mgumu kukubaliana juu ya kile kinachosema. Kwa nini ni hivyo? Je, kuna lolote tunaloweza kufanya kuhusu hilo? Je, sote hatuwezi kuona Biblia sawa, je, sote hatuwezi kufasiri Maandiko sawa? Naam, nitakupa kile ninachokiita jibu langu la vitendo, na jibu ni, "usishike pumzi yako?" I hate to sound hivyo tamaa, lakini kusema ukweli, tumevumilia karne na karne ya kujaribu kuangalia Biblia sawa na hatujafanya hivyo. Hata kabla ya Maandiko hayo kuwa kanuni na ambayo sasa tunaiita Biblia yote kuunganishwa, watu walikuwa hawakubaliani kuhusu jinsi ya kuifasiri. Nataka uhakikishwe kwamba Shetani bado ataendelea na jitihada zake zenye nguvu zaidi za kuzuia maelewano kuhusu kile ambacho Biblia inasema. Itakuwa kipaumbele chake namba moja.

Kinachoongezwa kwenye ugumu huo ni ukweli kwamba kila mtu huja kwa Biblia na aina fulani ya dhana iliyowekwa mapema. Hebu tuwe waaminifu kuhusu hilo--hakuna anayekuja kwa Biblia na karatasi tupu. Kila mmoja wetu anayechukua Neno la Mungu anakuja na upendeleo fulani,

tunakuja na ubaguzi fulani, na tunakuja na mafundisho fulani ambayo tumepokea huko nyuma (kutoka kwa chanzo chochote - nzuri au mbaya). Unaona, yote yaliyo huko nje. Niliona katuni, katuni ndogo yenye sura moja, aina hiyo ilikuwa kali juu ya hii. Mume mmoja alikuwa ameketi juu ya Biblia yake na mke wake alikuwa amesimama nyuma yake na inaonekana, alikuwa akijaribu kumkatiza. Maoni yake chini ya katuni yalikuwa, "Usinikatishe sasa, mpenzi, ninajaribu kutafuta mstari wa kuunga mkono wazo langu la awali." Ikiwa sisi ni waaminifu, kuna mengi ya hayo katika ulimwengu wa kidini.

Sasa baada ya kusema hayo, nataka kusema hili kwa mshipa chanya. Ninaamini kwamba sehemu kubwa ya ulimwengu wa Kikristo inaweza kusogezwa karibu zaidi. Ninaamini tunaweza kuwa karibu zaidi kuliko vile tulivyo sasa katika maneno ya kile tunachoona Biblia ikisema, na katika kile tunachofanya na jinsi tunavyoabudu, na kile tunachokiona kuwa muhimu na muhimu kwa jambo hili linaloitwa ushirika. Hatuna muda katika nafasi ya kuweka kila kiungo ambacho kitakuwa muhimu kwa aina hiyo ya maafikiano, lakini nataka tuchukue muda mfupi tu kutazama baadhi ya viambato vya msingi vya kutusaidia kufasiri Biblia sawasawa.

Hatua ya 1- Biblia ni nini Biblia inatuambia ni nini; inaleta madai fulani na iliyo wazi zaidi ni ile inayotoka katika 2 Timotheo 3:16. "Kila andiko, lenye pumzi ya Mungu, lafaa kwa mafundisho, na kwa kuwaonya watu makosa yao, na kwa kuwaongoza, na kwa kuwaadibisha katika haki." Sasa watu, katika ulimwengu wa Ukristo, hii ndiyo uma ya kwanza na ya msingi katika barabara. Je, Biblia ni Neno la Mungu, au kama inavyosema katika NIV, "pumzi yenyewe ya Mungu", au sivyo? Je, Biblia ni mapenzi ya Mungu kabisa yaliyofunuliwa kwa mwanadamu--bila makosa, isiyokosea kabisa--au ni baadhi tu ya historia ya watu wa kale iliyojaa kila aina ya ngano?

Wale wanaojibu kwa kusema Biblia ni Neno la Mungu lililopuliziwa lisilo na makosa wamechukua hatua kuu kuelekea kuwa na maoni yanayofanana kuhusu Maandiko kwa sababu tuna sababu ya kuwa na maoni yanayofanana. Ikiwa ninaamini kwamba hii ni nia ya Mungu, basi nitaichunguza kwa kila nyuzi ya nafsi yangu na nitaenda kujua inachosema kwa sababu ndilo jambo muhimu zaidi, nitaweka mikono yangu juu katika maisha haya. Lakini ikiwa kwa upande mwingine, siamini kwamba hivyo ndivyo Biblia ilivyo, kwamba ni mkusanyo wa maandishi usioeleweka, basi kusema ukweli, kwa nini nijali kila mtu anafikiria nini kuihusu?

Unapaswa kukubaliana na kile ambacho Biblia inadai kuwa. Ni Neno; ni pumzi ya Mungu. Lakini sawa, baada ya kusema hayo bado inaacha changamoto miongoni mwa waumini wa Biblia kuhusu ufasiri. Katika barua hiyohiyo kwa Timotheo (2 Timotheo 2:15) hiki ndicho ambacho Paulo aliandika: "Jitahidi uwezavyo," alisema "ili ujionyeshe kwa Mungu kama mtu aliyekubaliwa. Ninapenda kifungu hicho cha maneno cha mwisho, ambaye hulishughulikia kwa usahihi neno la kweli." Sasa kuna kikwazo ... jinsi ya kushughulikia Neno kwa usahihi? Vema, hebu tufikirie juu ya mambo manne au matano ambayo ni ya msingi sana:

1) Mtiririko wa Maandiko. Ikiwa nitashughulikia Neno kwa usahihi, nitaelewa kwa usahihi kile ninachokiita 'mtiririko wa Maandiko'. Enyi watu, Biblia sio mkusanyo wa nasibu wa maneno kutoka kwa Mungu. Kuna mpango wake; kuna mtiririko kwake. Wakati fulani mtu fulani alisema kwa kufaa kwamba Biblia kweli ina sura tatu kuu, lakini hazina urefu sawa. Sura ya 1 ni sura inayohusu uwezo wa Mungu wa kuumba, ikijumuisha uumbaji wa mwanadamu. Unaweza

kusoma kuhusu hilo katika Mwanzo sura ya 1 na 2. Sura ya 2 katika Biblia ni hadithi ya anguko la mwanadamu. Unaweza kusoma kuhusu hilo katika Mwanzo 3. Kisha sura ya tatu, ya mwisho, na kubwa zaidi katika Biblia inaanza mwishoni mwa Sura ya 3 ya Mwanzo na inapitia sehemu nyingine ya Biblia. Ni hadithi ya Mungu kufika chini na kuwakomboa wanadamu. Watu, huo ndio mtiririko wa Maandiko.

Katika sehemu hiyo ya mwisho, ile sehemu kubwa zaidi, kuna ufunuo unaoendelea wa jinsi Mungu anavyofika chini na kuwakomboa wanadamu. Inaanza na Mungu kuchagua watu. Aliwaita Israeli-walikuwa wazao wa Ibrahimu. Aliwaongoza Israeli kupitia waamuzi, wafalme, manabii, kupitia mateka, na hatimaye kama Warumi 5 inavyosema, "Katika utimilifu wa wakati kwa watu hao kulingana na unabii, Yesu alikuja." Yesu, Mwana wa Adamu na Mwana wa Mungu, na kama unabii ulivyosema atafanya, alimkomboa mwanadamu kutoka katika dhambi yake. Tunasoma kuhusu hilo, kwa njia, katika Mathayo, Marko, Luka, na Yohana. Kisha tukianza na kitabu cha Matendo ya Mitume na kupitia sehemu nyingine ya Agano Jipya, tunaona kwamba kila mtu anayekuja kwa Yesu kwa ajili ya uweza wa kuokoa wa damu yake na kubatizwa katika jina lake, huongezwa kwa kanisa la Bwana.

Ni muhimu kuelewa mtiririko wa Maandiko ili kujua kile ambacho Mungu anasema katika Biblia. Inabidi uelewe mtiririko. Usielewe vibaya--Mungu ni thabiti katika njia yote kuhusu asili yake na tabia yake na kuhusu upendo wake, lakini maagizo yake maalum katika Biblia yatabadilika, kulingana na mahali ulipo katika mtiririko.

Kwa mfano, huko nyuma kabisa katika Agano la Kale, katika kitabu cha Mambo ya Walawi, Mungu alikuwa akiwafanya watu wamtolee dhabihu za wanyama - ng'ombe, wana-kondoo na mbuzi, lakini hafanyi hivyo sasa. Kufikia wakati unafika kwenye Waebrania 9, unakuta kwamba kwa dhabihu ya Yesu, ilikuwa ya mwisho kabisa, ilikuwa ya kutosha, ilikuwa dhabihu ya mwisho. Hatutoi dhabihu tena, si hivyo. Unajua kwamba Wayahudi katika siku zilizopita walikuwa na vizuizi vya kula, haswa na aina fulani za nyama. Lakini katika Matendo 10, Petro alipata maono mara tatu, akishuka katika shuka, wanyama hawa wote wachafu na sauti ya Mungu ikiamuru, "Ondoka, uchinje, ule." Nini kinaendelea huko? Je, Mungu ni kichaa? Haiendani? Hapana, La, La. Mungu alikuwa tu akifunua ufunuo katika mtiririko wake aliouchagua.

Ikiwa wewe na mimi tutafasiri Biblia sawasawa, na kuna vikundi vingi sana vya kidini ambavyo hata hawawezi kupata Pointi 1 hapa chini—hawaoni mtiririko wa Maandiko.

2) Muktaadha wa Kifungu. Ikiwa tutafasiri Biblia sawasawa, itabidi tuelewe kitu kuhusu muktaadha. Andiko au maandiko yanapotambuliwa kuhusiana na mahali pake katika mtiririko wa Biblia, ni muhimu kuelewa muktaadha wake wa karibu. Kabla ya kuuliza swali la, "kifungu hiki kinamaanisha nini kwangu?", ninahitaji kuuliza swali, "Mwandishi huyu alikuwa akisema nini alipokiandika mara ya kwanza?" Watu, hiyo ni kipengele muhimu cha tafsiri ya Biblia; vinginevyo, Maandiko yatamaanisha chochote tunachotaka yamaanisha.

Ngoja nikupe mfano wa kipuuzi: Mhubiri 10:19 inasema, "Karamu na divai hufurahisha, lakini fedha hujibu yote." Je, ungependa hiyo iwe ndiyo falsafa ya maisha yako? Ondoa mstari huo nje ya muktaadha na utaishi maisha ya Waepikuro ambayo ni kinyume kabisa na njia za Mungu. Mtu

fulani anasema, "Steve, mstari huo unawezaje kuwa katika Biblia?" Ikiwa ulielewa jambo lolote kuhusu Mhubiri, ikiwa ulijua ni nani aliyelandika, ikiwa ulijua yaliyokuwa yakitukia maishani mwake alipoandika, na ikiwa ungejua hasa muktadha wa Mhubiri sura ya 10, ingekuwa na akili kwako. Unaona, lazima uelewe muktadha.

Acha nikupe mfano wa kisasa zaidi ambao mimi husikia ukidhulumiwa karibu kila wiki. Mtu atafungua Wafilipi 4:13 ambapo Paulo anasema, "Nayaweza mambo yote katika yeye anitiaye nguvu." Kijana, wataalam wa mtazamo chanya wa akili wana siku ya shamba juu ya hilo. Ni mara ngapi umewasikia wahubiri hawa wa televisheni wakiinuka pale na kusema, "Mungu anataka uwe tajiri! Mungu anataka ufanikiwe! Enyi watu, mnapaswa kusoma hilo katika muktadha kwa sababu katika mistari minne inayozunguka ambayo Paulo anazungumza kuhusu kuridhika, hata wakati yuko katika hali mbaya zaidi. Kifungu kinasema kinyume kabisa cha kile kinachohubiriwa kwa kawaida. Hoja #2 katika kuelewa na kufasiri Biblia ni lazima nielewe muktadha.

3) Acha Neno Litawale. Acha Neno lijisemee lenyewe. Hapo awali niliona kwamba hakuna mtu anayejifunza Biblia ambaye amesamehewa kabisa kulazimisha kifungu fulani mawazo yake mwenyewe, au mawazo ambayo amejifunza kutoka kwa mtu mwingine. Lakini wacha nikutie moyo, ujitahidi sana kuwa "karatasi tupu". Ukishajua ni wapi kifungu hicho kiko katika mtiririko wa Biblia, na ukijua muktadha wake wa karibu, acha Neno lizungumze. Hapo ndipo inapofaa, kama 2 Timotheo 3:16 inavyosema, "kwa mafundisho, na kwa kuwaonya, na kwa kuwaongoza, na kwa kuwaadibisha." Si wakati nina mawazo yangu preconceived kwa massage ni nini nataka kuwa; ni faida nikiiacha izungumze.

Kwa njia, kuna nukta ndogo hapa ninahitaji kuleta. Acha Neno litawale uzoefu wako na usiruhusu uzoefu wako utawale Neno. Kama ningekuwa na robo kwa kila wakati mtu amekuwa na uzoefu fulani, basi wamechukua Biblia ili kuhalalisha au kuthibitisha uzoefu wao, ningekuwa mtu tajiri. Ikiwa tutalitazama Neno kama Neno la Mungu lililovuviwa, hebu litengeneze matukio yetu, tusiruhusu uzoefu wetu ufinyange Neno.

Ngoja nikupe mfano mwingine wa kipuuzi wa hili: Nimesoma wiki hii tu kuhusu mwanamume aliyefikiria kuoa mwanamke. Alimwendea mhubiri na kusema, "Mhubiri, ninajua kwamba yeye ndiye? Je! unajua mhubiri huyu alimpa ushauri gani? Yeye (mhubiri) alisema, "Kama ni mimi, ningemzunguka mara saba kama Waisraeli walivyofanya kuuzunguka mji wa Yeriko, basi kama kuta za moyo wake zikianguka, ujue yeye ndiye. Unajua alifanya hivyo? Hii ni hadithi ya kweli. Alimzunguka mara saba na kusema, "Mpenzi, unajisikiaje?" Alisema, "Vema, ninahisi ajabu kidogo ndani." Kukuambia ukweli, labda ningehisi ajabu ikiwa mtu angezunguka karibu nami mara saba. Alipendekeza, wafunge ndoa, na walitalikiana chini ya mwaka mmoja baadaye; ndipo wakashangaa kwa nini Mungu amewapa ishara ya uwongo. Je, hilo si jambo la kipuuzi zaidi umewahi kuona? Mungu hakuwapa ishara hata kidogo! Walikuwa wakiondoa jambo fulani kutoka katika Agano la Kale, nje ya muktadha, wakijaribu kuruhusu uzoefu wao uamue yale Neno lilisema. Watu, msifanye hivyo! Hivyo sivyo Mungu alivyopanga Neno lake lifasiriwe.

4) Maandiko Mengine kama Maoni. Ikiwa nitafasiri Biblia kama utakavyoifasiri, na ikiwa sote tutafanya kwa njia ifaayo, hebu tulinganishe maandiko na maandiko mengine. Unaposoma maandiko, mapema au baadaye utaenda kuingia katika vifungu vigumu sana. Wengi wetu

tunapopiga kifungu hicho kigumu hukimbia na kunyakua maoni. Tunaangalia kile kinachopaswa kumaanisha. Maoni yana kusudi linalofaa, lakini nataka kukuambia leo kwamba yana mapungufu, na hii ndio sababu:

- fafanuzi ni hati zisizopuliziwa zilizoandikwa na wanaume kwa ajili ya wanaume.
- ufafanuzi mmoja unaweza kuonyesha ufafanuzi wa kifungu chochote katika maandiko na ufafanuzi mwingine utatoa mtazamo tofauti kabisa. Kwa hiyo, maoni yamechangia suala hili la utata kuhusu tafsiri.

Mahali pazuri zaidi kwenye kifungu cha maandiko ni vifungu vingine vya maandiko. Ikiwa tayari humiliki kile kinachoitwa Biblia ya marejeleo mbalimbali (Biblia nyingi leo ni), maana yake ni kwa mstari kuna herufi ndogo, nambari ndogo, na tanbihi mahali fulani kwenye ukurasa wako ambayo itakujulisha sehemu nyinginezo katika Biblia zinazohusu jambo hilo. Ikiwa humiliki mojawapo ya hizo, pata mojawapo ya hizo. Pia ningekushauri baadhi ya Biblia za mada na konkodansi ambazo zinaweza kukuajulisha mahali ambapo maneno yanaonekana katika Biblia. Haya si maoni, hayatoifafanua wowote au maoni ya mwanamume yeyote, yanakusaidia tu kuunganisha Maandiko. Watu, Biblia ndiyo mfasiri wake bora. Ikiwa una matatizo na mstari, tafuta mstari mwingine unaozungumzia jambo hilo hilo na utakuweka wazi zaidi. Linganisha maandiko na maandiko.

5) Omba. Unapojifunza Biblia, omba. Kumbuka mambo mawili: a) Ibilisi atajaribu kuzuia yeyote kati yetu asiamue kwa usahihi kile ambacho Mungu angetaka tujue. Ibilisi hataki tujue yaliyo katika Neno la Mungu. Kwa hiyo, unaposoma Biblia, unasali kwamba Mungu akulinde kutokana na yule mwovu unapojaribu kutafuta mapenzi yake. b) Kumbuka kwamba maombi na masomo ya Biblia yanaendana. Unaona, Neno la Mungu ni upanga wa Roho (Waefeso 6:17). Na Roho Mtakatifu huyo huyo ndiye mwombezi wetu katika maombi (Warumi 8:26). Kwa hivyo, unaona, Roho Mtakatifu anataka tuunganishe masomo ya Biblia na maombi, na inashangaza jinsi Biblia inavyoweza kuwa wazi unapojifunza na kuomba kwa bidii.

Jamani, jambo ambalo nina wasiwasi nalo zaidi si jinsi tunavyoitafsiri Biblia bali kama tunasoma au la. Asubuhi ya leo tu kwenye gazeti, niliona kura ya maoni ya Gallup. Ilisema kwamba 82% ya Waamerika wanaamini kwamba Biblia ni Neno halisi, lililoongozwa na roho ya Mungu, lakini ni 21% tu wanaoisoma. Naamini kama tungeisoma tu, tungekaribia kuifasiri sawasawa. Ikiwa tungekuwa waaminifu, na kusoma. Hebu tujaribu kutumia kanuni hizi na kuona kama hatuwezi kuona kile ambacho Mungu anataka tujue. (Steve Flatt - Somo #1012 Juni 16, 1991)

Baadhi ya Imani za Mababa wa Kanisa Hunukuliwa Mara Nyingi

Wakristo wengi mara nyingi hunukuu "Mababa wa Kitume" au "Mababa wa Kanisa la mapema" ili kuunga mkono imani au maoni, kuonyesha kwamba wakati wa karne ya kwanza au ya pili Wakristo walielewa maandiko kama vile msemaji au mwandishi anavyosisitiza. Lakini wakati wa kuita maandishi yao kuunga mkono imani au maoni fulani, mtu anapaswa kutambua na kukubali "mashahidi" hawa pia walikuwa na imani na maoni kinyume na imani na maoni mengine ya kibinafsi. Ifuatayo ni michache ya kutoa baadhi ya mifano.

Kuabudu malaika. Wakristo pia huabudu "jeshi la malaika wengine wema wanaomfuata na kufanywa kama Yeye (Yesu)" (1 Apology 6), akiongeza mahali pengine "kwamba kuna malaika ambao huwapo kila wakati, na hawajapunguzwa kamwe kwa umbo ambalo walitoka" (Dialogue 128).

Mafundisho ya kazi. Maandishi yake yamejaa wokovu kwa matendo. Kwa mfano: ""ikiwa watu kwa matendo yao wanajionyesha kuwa wanastahili mpango huu Wake, wanahesabiwa kuwa wamestahili" (1 Apology 10) " "...wale tu wamefanywa miungu (sic) ambao wameishi karibu na Mungu katika utakatifu na wema ... "(1 Apology 21) " "... tunashikilia kuwa ni kweli, kwamba adhabu, na kuadibu, ni malipo ya kila mtu kulingana na matendo mema" (1 Msamaha 43).

Ignatius⁴⁶

Ignatius alikuwa askofu (presbyter, mchungaji) wa kanisa la Antiokia ambaye alitenganisha ukusisi na uaskofu. Katika barua hizi zote tatu, Ignatius anaandika juu ya askofu (umoja), kanisa kuu, na mashemasi, akisisitiza kwamba ziheshimiwe na kutiwa. Anamfananisha askofu na "Bwana mwenyewe" (L.Efe 6:1; L.Mag 6:1; L.Tra 2:1); mkuu wa "baraza la mitume" (L.Mag 6:1; L.Tra 2:2); na mashemasi kwa watumishi wa Kristo mwenyewe (L.Mag 6:1) au kwa "mafumbo ya Yesu Kristo" (L.Tra 2:3). Anaamuru kanisa "kutenda kwa kupatana na nia ya askofu" (L. Efe 4:1), na "kutofanya neno lolote pasipo askofu na wazee" (L.Mag 7:1; taz L.Tra 2:2). Anaonekana kuhusisha nguvu kubwa zaidi kwa maombi ya askofu (L. Efe 5:2), na hata kupendekeza askofu anapaswa kuogopwa (L. Efe 6:1). Kwa sifa yake, Ignatius hataki utiifu huo kwake mwenyewe, lakini basi yeye si askofu wa miji hii. Ijapokuwa hivyo, Ignatius anadhihirisha mtazamo wa unyenyekevu mfululizo kwa kauli kama vile "mimi naanza tu kuwa mfuasi" (L. Efe 3:1); "Sijui kama ninastahili" (L. Tra 4:2). Dhana hii ya kwamba Wakristo "hawapaswi kufanya lolote bila askofu (na mapadri) ni ya kuchukiza sana." "Bila hawa (askofu, wasimamizi, mashemasi)," anaandika, "Hakuna kundi linaloweza kuitwa kanisa." (L.Tra 3:1).

Polycarp⁴⁷

Biblia yenyewe inatumia maneno ya Kigiriki episkop? (mwangalizi, askofu) na prebuteros (mzee, presbyter) kwa kubadilishana. Hakuna hata dokezo la mafundisho ya kitume kwa utawala wa mtu mmoja (askofu) wa kusanyiko la watu binafsi, achilia mbali jiji zima au eneo. Hata hivyo, uaskofu mmoja ulitokea katika karne ya pili, na Polycarp anatajwa kuwa mmoja wa watawala hao wa jiji. Katika barua zake saba za kweli, zilizopo, Ignatius wa Antiokia anatenganisha episkop mara kwa mara? kutoka kwa prebuteros, akiwaita kwa mtiririko huo, "wasimamizi" wa Mungu (oikonomos, chamberlain, gavana, msimamizi), neno la kiraia linalotumiwa kwa Erasto katika Warumi 16:23; na "wasaidizi" (paredroi, neno lisilotumika katika Agano Jipya). Wazo hili kwamba wazee ni wasaidizi wa askofu halina msingi wowote katika Maandiko. Katika chapa ya Kirumi ya Ukristo, ukuhani ulibadilika kuwa ukuhani kama tabaka maalumu la waamuzi walioidhinishwa kipekee kutoa sakramenti (ubatizo, ushirika, n.k.) kwa niaba ya askofu. Hili pia halina msingi katika Maandiko, ambapo Wakristo wote wanaitwa makuhani. Wanataaluma katika makanisa ya kisasa ya Kikatoliki, Anglikana, na Othodoksi hutumia herufi za Ignatius kama maandishi ya kuthibitisha kuhalalisha uaskofu mmoja na upapa. Polycarp pia inatumika kama kiungo muhimu katika fundisho la urithi wa kitume, ambalo linapendekeza kwamba mamlaka iko kwa maaskofu kwa sababu ya mlolongo usiovunjika wa uteuzi kupitia kuwekwa wakfu kwa mitume wenyewe.

Maelezo ya Mwisho

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tanakh>2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Torah>3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Talmud>4. <http://www.godandscience.org/apologetics/bibleorigin.html>5. <http://www.godandscience.org/apologetics/bibleorigin.html>6a http://en.wikipedia.org/wiki/Masoretic_Text 6. The New Analytical Bible King James Version, John A Dickson Publishing Co 1973 p. 37. Hati za Agano Jipya - Je, Zinategemeka?, Inter-Varsity Press, FF Bruce uk.108. Nyaraka za Agano Jipya - Je, Zinategemeka?, Inter-Varsity Press, FF Bruce uk. 24.9. (Luka 24:44.)10. Historia ya Biblia: Jinsi Biblia ilivyotujia, na Wesley Ringer <http://www.godandscience.org/apologetics/bibleorigin.html>11. <http://www.gregandsheila.com/ag/bible.htm>12. [www.licoc.org/TBS/Canonization and Translations.htm](http://www.licoc.org/TBS/Canonization_and_Translations.htm) #Translating13. <http://www.godandscience.org/apologetics/bibleorigin.html>14. <http://net.bible.org/dictionary.php?word=Latin%20Version,%20The%20Old>15. www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, Historia ya Neno la Mungu katika Biblia ya Kiingereza, Greg Moore16. www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, Historia ya Neno la Mungu katika Biblia ya Kiingereza, Greg Moore17. www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, Historia ya Neno la Mungu katika Biblia ya Kiingereza, Greg Moore18. www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, Historia ya Neno la Mungu katika Biblia ya Kiingereza, Greg Moore19. www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, Historia ya Neno la Mungu katika Biblia ya Kiingereza, Greg Moore20. www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, Historia ya Neno la Mungu katika Biblia ya Kiingereza, Greg Moore21. www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, Historia ya Neno la Mungu katika Biblia ya Kiingereza, Greg Moore22. sw.wikipedia.org/wiki/Dead_Sea_Scrolls23. www.centuryone.com/25dssfacts.html24. Tafsiri ya Biblia Tatizo Shida, Dick Sztanyo, Mrejeshaji Mei/Juni 1985 uk.13 25. www.faithfacts.gospelcom.net/maps_m.html26. Uhakiki wa "Mapitio Mafupi Mafupi" ya New International Version, Oktoba 1984 na Cecil Wright. uk 527. Tafsiri ya Biblia Tatizo Shida, Dick Sztanyo, Mrejeshaji Mei/Juni 1985 uk.1328. Tafsiri ya Biblia Tatizo Shida, Dick Sztanyo, Mrejeshaji Mei/Juni 1985 uk.1329. www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, Historia ya Neno la Mungu katika Biblia ya Kiingereza, Greg Moore 30. <http://www.answers.org/bible/canonicity.html>31. <http://gbgm-umc.org/umw/bible/outside.stm>32. <http://www.straightdope.com/mailbag/mbible5.html> 33. <http://www.licoc.org/TBS/Canonization%20and%20Translations.htm>34. www.licoc.org/TBS/Canonization%20and%20Translations.htm#Translating34a. www.sw.wikipedia.org/wiki/Bibles#The_New_Testament, Wikipedia Encyclopedia, Bible-The New Testament34a http://sw.wikipedia.org/wiki/King_James_Version_of_the_Bible35. <http://www.licoc.org/TBS/Canonization%20and%20Translations.htm>36. <http://www.licoc.org/TBS/Canonization%20and%20Translations.htm>37. <http://www.licoc.org/TBS/Canonization%20and%20Translations.htm>38. www.zianet.com/maxey/versions.htm Mtazamo wa Matoleo - King James Version, Al Maxey39. www.zianet.com/maxey/versions.htm Mtazamo wa Matoleo-Toleo Jipya la Kimataifa, Al Maxey40. www.zianet.com/maxey/versions.htm Mtazamo wa Matoleo - Living Bible, Al Maxey41. www.zianet.com/maxey/versions.htm Mtazamo wa Matoleo - New American Standard, Al Maxey42. www.zianet.com/maxey/versions.htm Mtazamo wa Matoleo - Tafsiri ya Ulimwengu Mpya, Al Maxey43. www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, Historia ya Neno la Mungu katika Biblia ya Kiingereza, Greg Moore44. [http://en.wikipedia.org/wiki/Neno_la_Mungu_\(tafsiri_ya_biblia\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Neno_la_Mungu_(tafsiri_ya_biblia))45. <http://www.peculiarpress.com/ekklesia/archive/Ekklesia73.htm>46. <http://www.peculiarpress.com/ekklesia/archive/Ekklesia80.htm>

47. <http://www.peculiarpress.com/ekklesia/archive/Ekklesia88.htm>